Pojedyńczy numer 20 groszy. Nakład 34 000 egzemplarzy. Numer obejmuje 12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt. Drukiem i nakładem „Drukarni Bydgoskiej“ Spółki Akc.

PRENUMERATA:

w ekspedycji i **agenturach w Bydgoszczy** z dodatkiem tygodniowym „SPORT POMORSKI“ wynosi **kwartalnie 8.25 zł.**, na pocztach **przez listowego w dom 9.33 zł.** — **Miesięcznie 2.75 zł.**, przez listowego **w dom 3.11 zł.** pod opaską w Polsce **5.00 zł.**, do Francji i Ameryki **7.50 zł.**, do Gdańska **4.00 guldeny**, do Niemiec **4.00 marki**. — W razie przeszkód w zakładzie, spowodowanych wyższą siłą, strajków lub t. p., wydawnictwo **nie odpowiada za dostarczanie pisma**, a prenumeratorzy **nie mają prawa** do odszkodowania. Redaktor przyjmuje od godz. 11—12 w południe oraz od godz. 5—6 po południu. Rękopisów Red. nie zwraca. — Redaktor odpowiedzialny **Henryk Ryszewski**. Ekspedycja (centrala: Poznańska 30 — filja: Dworcowa 2) otwarta od godziny 8 rano do godziny 6 wieczorem bez przerwy.

Adres redakcji i administr. ul. Poznańska 30

OGŁOSZENIA:

20 groszy od wiersza milim., szerokości 38 milim. Za reklamy od milim. na stronie przed ogłoszeniami 67 milim. **50 groszy**, w tekscie na drugiej lub dalszych stronach **75 groszy**. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe **20 groszy**, każde dalsze **10 groszy**; dla poszukujących pracy 20% zniżki. Przy częstem powtarzaniu udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 100% nadwyżki. — Ogłoszenia skomplikowane 20% nadwyżki. — Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia — Administracja nie odpowiada.
Miejsce płatności i prawem dla wszelkich sporów sądowych jest Bydgoszcz.
Konta bankowe: Bank Ludowy — Bank M. Stadthagen T. A.
Konto czekowe: P. K. O. nr. 203713 Poznań.

Telefon administracji 315. — Tel. filji 1299. Telefon naczelnego redaktora nr. 316. Telefon redakcji 326

Numer 70. BYDGOSZCZ, sobota dnia 26 marca 1927 roku. Rok XXI.

Polska a Niemcy.

„Dopóki świat światem,
Nie będzie Niemiec Polakowi bratem.“

I.

Tak głosi polskie przysłowie; stwierdzają to tysiącletnie fakta dziejowe. Całemu światu trąbi to przeraźliwie brutalna polityka niemiecka, prasa nacjonalistyczna niemiecka, głoszą na wszystkich występach publicznych przywódcy wszechniemieckich nacjonalistów, junkrów pruskich i załabskich agrarjuszy.

Echa prusko-niemieckiej pieśni nienawiści i odwetu rozlegają się coraz głośniej po Europie, budzą lęk i obawy wśród spragnionych pokoju sąsiadów, zapowiadając nową wojnę, mężobójczą wojnę wszechświatową.

Nietylko surmy wojenne prusko-germańskich bardów zapowiadają nowe burzenie świata, ale zbudowane wbrew zaprzysiężonym traktatom twierdze, od Królewca począwszy po Głogów i dalej, twierdze w charakterze wybitnie zaczepnym, dalej zerwanie brutalne układów gospodarczo-handlowych—wszystko to świadczy, że **zbliża się ku nam nowy pożar świata.**

Jeżeli zaś zważymy zwyrodnienie moralne pruskiego społeczeństwa junkrów, urzędników, militarystów, oszołomionych wiekowymi sukcesami zaborczej, przeniewierczej, nie liczącej się z żadnemi prawami boskiemi czy ludzkiemi polityki Hohenzollernów, jeżeli uprzytomnimy sobie mentalność (umysłowość) kierowników Rzeszy niemieckiej, którzy wbrew oczywistej rzeczywistości umywają ręce od wszczęcia wojny wszechświatowej i mają odwagę to głosić zdumionemu światu, jeżeli sobie uprzytomnimy, że wszelkie zobowiązania, traktaty, zaprzysiężone umowy, są dla nich tylko świstkiem papieru — tedy **sąsiedztwo z takiem społeczeństwem z konieczności staje się przedpiekiem wojennem, które wszystkich sąsiadów zmusza do zbrojenia się przed nieprzewidzianą napaścią, a skończyć się musi nowym i zupełnym pogromem burzycieli pokoju.**

Na szczęście jednak wśród niemieckiego społeczeństwa budzi się odruch przeciw światobórczej robocie neogermańskiego pogaństwa i barbarzyństwa. Odruch ten obudził się przedewszystkiem w niemieckim robotniku, który na swojej skórze płacił wybryki szowinistycznych junkrów-konquistadorów i wielkich kapitalistów przemysłowych.

W rowach strzeleckich pod Verdun i nad Sommą krwawe hekatomby składali za butę i zaborczość militarystów pruskich synowie ludu niemieckiego-robotniczego, wiejskiego czy miejskiego; za cudze grzechy płacili całem morzem krwi i katolicy Nadreńczycy, Westfalczycy, Bawarczycy i Austrjacy. Oni to dzisiaj czują i burzą się przeciw demonicznej robocie nacjonalistycznych szowinistów. Protestują przeciw hurapatrjotom pruskim zarówno wolnomyślni ludowcy, jak socjalistyczni robotnicy i zachodnio-niemieccy katolicy. **Niestety, protest ten nie jest dość silny i potężny, by przygłuszyć alarmy odwetowe ultranacjonalistów.** Socjalistyczny robotnik, jeżeli mu pokaże się korzyść dla jego własnej kieszeni, potrafi tak samo zabierać cudze i gnębić polskiego Górnoślązaka w osobie kata Hoersinga, jak junkierski Karsdorff lub pruski biurokrata Westarp. Wolnomyślnych Niemców w rodzaju Foerstera, Gerlacha, redaktorów pism „Welt am Montag“ lub „Frankfurter Zeitung“ jest zbyt mało, i zbyt się ich szarpie lub prześladuje, by mogli na szali zaważyć. **Niemcy-katolicy są przeważnie tak steroryzowani przez protestanckie prusactwo, że aby się nie narazić na prześladowanie pogańskiego nacjonalizmu, zmuszeni są wtórować pieśni szowinistów: „Mein Vaterland muss grösser sein.“**

Szczególnie odnosi się to do połowicznych katolików na wschodzie, na Śląsku, we Warmji, gdzie szowinistyczne hasła nienawiści ku Polsce chronią tych półkatolików od zarzutu narodowej zdrady. I dlatego to ci katolicy wschodni, nie wyjmując nawet duchownych, prześcigują się w głoszeniu alarmów wojennych i haseł nienawiści rasowej. — Dziś nacjonalizm wściekły i szowinizm odwetowy wziął górę tak dalece nad głosami rozwagi, nad poczuciem uczciwości i głosu sumienia w Niemczech, iż **wątpić na chwilę nie można, że doprowadzi do wybuchu nowego pożaru świata.** Może nie w tej chwili. Pokolenie, które brało cięgi za awanturniczą politykę militarystów, z pewnością nie będzie łase na odebranie ponownej łaźni, nie będzie się kwapić do wystawiania powtórnego swych pleców, na niepewny los wojny. Ustawiczne więc pobrząkiwanie szabelką u odwetowców, zwłaszcza przeciw Polakom, zaczyna niepokoić pacyfistyczne, zrównoważone żywioły wśród Niemców, a brutalne i szkodliwe dla samych Niemców zerwanie układów handlowych między Polską a Niemcami spowodowało berlińską „Germanję“ do głośnego artykułu p. t. Niemcy a Polska“, do znamiennych deklaracji w imieniu centrum katolickiego. Katolicki organ centrowy przypomina, że **„Polacy złożyli ostateczny dowód, iż mają słuszne prawo do samodzielnej państwowości, że są najsilniejszem i najżywotniejszem z państw powojennych, że mimo zarzutów o „polskiej gospodarce“ są równouprawnionym członkiem rodziny zachodnio-europejskich ludów, że są kamieniem węgielnym w budynku locareńskim, że odosobniona wojna Niemiec z Polską jest tylko możliwa w umysłach szaleńców, że teorja załamania się stosunków gospodarczych i państwowych Polski jest utopją (mrzonką), że Polska jako państwo agrarne zniesie każdą wojnę przemysłową bez szkody.** Teorje te pokutują głównie w głowach junkrów pruskich na wschód od Łaby mieszkających, zrozumiała więc jest odraza załabskich agrarjuszy do polskich świń i inne tego rodzaju dyferencje z Polską nie powinny sprowadzać na Niemcy nowego wydania klęsk.“

Zdaniem Germanji **w razie porozumienia z Polską Niemcy mogą więcej zyskać aniżeli stracić. Zyskują pod względem kulturalnym, rozprzestrzeniając swoją kulturę ku Wschodowi, zyskują gospodarczo i zyskują politycznie.** Problemy porozumienia z Polską są trudne i cierniste, tylko cierpliwie i powoli można je rozwiązywać.

Od rokowań z Polską powinni być usunięci politycy o mentalności wschodnio-kresowej jako szkodliwi, jako opanowani nienawiścią. Sprawa polska nie powinna być rezerwatem wschodnich Nadłabian. Nie powinna być także placem ćwiczeń dla ciasnych jurystycznych i politycznych pomysłów resortowych. **Jest to jedna z najpoważnieszych i najbardziej aktualnych kwestyj niemieckiej polityki zagranicznej, ba, nawet wogóle polityki europejskiej.**

Organ centrowy, powołując się na wytyczne linje nowego rządu, że zamierza „uprawiać dalej dotychczasową politykę w duchu wzajemnego pokojowego porozumienia“ dodaje, że **odnosić się to powinno w pierwszej linji do niemieckiej polityki wobec Polski.**

W sprawie reformy wyborczej nie mogą dojść do porozumienia.

Warszawa, 25. 3. (AW). Wczoraj po konferencji, przeprowadzonej pomiędzy posłem Głąbińskim (ZLN) a posłami Czapińskim (PPS), Polakiem (Str. Ch.) i Bagińskim (Wyzwolenie) wyjaśniło się, iż kompromis centrum i prawicy Sejmu z lewicą na szerszej podstawie nie jest możliwy. Odbyła się również narada posłów Głąbińskiego, Kiernika i Bryły, którzy opracowali nowe projekty w zakresie zmiany ordynacji wyborczej. Wytyczne projektów zawierają cały szereg nowych pomysłów, opracowanych przeważnie na podstawie wniosków posła Kiernika. Odbyła się też konferencja posłów Kiernika i Bryły z przedstawicielem Klubu Żydowskiego Schreiberem. Konferencja miała charakter informacyjny.

Sejm jeszcze raz się zbierze w marcu.

Warszawa, 25. 3. (AW). Na przeprowadzonej wczoraj konferencji premjera z marszałkiem Ratajem ze strony rządu zakomunikowano, iż po dzisiejszem plenarnem posiedzeniu nastąpi zamknięcie sesji budżetowej Sejmu przez rząd, co prawdopodobnie jest chęcią wyodrębnienia zagadnień budżetowych. Ustalone zostało, iż rząd w porozumieniu z marszałkiem Sejmu zwoła prawdopodobnie w ciągu marca sesję nadzwyczajną dla załatwienia spraw aktualnych. Termin marcowy nie jest jeszcze bliżej określony.

Wznowienie rokowań handlowych z Niemcami za dwa tygodnie.

Warszawa, 25. 3. (Tel. wł.) W związku z wszczęciem rozmów dyplomatycznych w sprawie wznowienia rokowań polsko-niemieckich o zawarcie traktatu handlowego, wyjeżdża w końcu b. tygodnia do Berlina poseł Rauscher. Prawdopodobnie rokowania obu delegacji rozpoczną się za 2—3 tygodnie.

Dla odmiany dygnitarz policyjny wyzwał redaktora na pojedynek.

Warszawa, 25. 3. (Tel. wł.) Z rozporządzenia komisarjatu rządu dokonała policja konfiskaty „Głosu Codziennego“ z 24 bm. za artykuł „Widmo policmajstra Meyera“, opisujący zajście, wywołane w jednym z pierwszorzędnych dancingów przez komendanta policji państwowej pułkownika Jagrym-Maleszewskiego. W parę godzin po konfiskacie przyszli do lokalu redakcji Generał Górecki i podpułkownik Ulrich żądając widzenia się z redaktorem Kwiecińskim. Ponieważ Kwieciński był w sejmie, obaj panowie złożyli karty wizytowe, oświadczając, że przybyli w charakterze pełnomocników Maleszewskiego, który osobiście uczuł się dotkniętym treścią artykułu.

„Kurjer Poznański“ na indeksie wojskowym.

Dowódca O. K. VII w rozkazie nr. 18 zarządził co następuje:

„W ostatnich czasach zaszedł fakt zajęcia przez czasopismo „Kurjer Poznański“ **nieprzyzwoitego i niedopuszczalnego stanowiska wobec Głowy Państwa i najwyższego zwierzchnika Siły Zbrojnej w Związku z przyjazdem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej do Poznania.** Wobec tego popieranie tego dziennika nadal przez władze wojskowe stało się niemożliwe, a zatem zabraniam podległym mi władzom i instytucjom:

a) umieszczania jakichkolwiek ogłoszeń urzędowych w „Kurjerze Poznańskim“,

b) opłacanie prenumeraty tego pisma z sum urzędowych“.

W przeciągu 2 tygodni pozbyłam się całkowicie

wyrzutu skórnego

od 3 lat mnie trapiącego przez użycie Obermeyer'a medycynalnego **MYDŁA HERBA**

Na dodatkowe leczenie zaleca się Obermeyer'a HERBA-KREM. (4265

Walka z samobójcą na szynach kolejowych.

Warszawa, 25. 3. Tel. wł.) Wczoraj o godzinie 8 wieczorem położył się na poprzek szyn na torze kolejowym stacji Rembertów por. Bernard Szopczyński z dywizjonu szkolnego pociągów pancernych, w zamiarze samobójczym. Właśnie na widnokręgu ukazał się pociąg pośpieszny, zdążający z Brześcia do Warszawy. Kilku mężczyzn rzuciło się, by odciągnąć Szopczyńskiego, ten jednak stawiał silny opór. Mimo to odciągnięto Szopczyńskiego, nie zołano jednak oderwać jego lewej ręki, którą kurczowo trzymał się szyn i parowóz rękę mu doszczętnie poszarpał. Nieszczęśliwca przewieziono do szpitala Ujazdowskiego w Warszawie.

Kronika telegraficzna.

Warszawa, 25. 3. (Tel. wł.) W związku z unaniem białoruskiej włościańsko-robotniczej „Hromady", oraz N. P. Chł. za organizacje nielegalne, władze bezpieczeństwa przeprowadziły na terenie województwa białostockiego likwidacje komitetów i jaczejek tych stronnictw.

* * *

Warszawa, 25. 3. (Tel. wł.) Minister spraw wewnętrznych przyjął delegację przedstawicieli związku asystentów wyższych uczelni. Delegacja prosiła p. ministra w specjalnym memorjale, aby wszelkie stanowiska lekarskie zarówno w urzędach państwowych jak i samorządowych obsadzane były drogą konkursu, ogłaszanego w prasie codziennej i medycznej.

Piast trzyma się krzepko.

Warszawa, 25. 3. (AW). W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie zarządu głównego P. S. L. Piasta, na którem stwierdzono znaczny rozwój organizacji i brak tendencyj rozłamowych, o których w ciągu ostatnich dni krążyły pogłoski.

Ku czci Kasprowicza.

Warszawa, 25. 3. (Tel. wł.) W najbliższych dniach wykończone będą modele grobowców Jana Kasprowicza oraz kaplicy na Harendzie. Modele wykonał architekt Sryjeński, rzeźbiarz zakopiański Kobierski. Będą one wystawione na widok publiczny.

Łódź — wylegarnią ciągłych strajków.

Warszawa, 25. 3. (Tel. wł.) Łódź objęła nowa fala żądań zwyżkowych. Malarze i lakiernicy domagają się 100% podwyżki, a robotnicy budowlani 140%. Również lekarze Kasy Chorych wystąpili z kwestją polepszenia im bytu.

O traktat handlowy z Sowietami.

Warszawa, 25. 3. (Tel. wł.) Dziś odbędzie się w Belwederze ostateczna konferencja w sprawie nawiązania pertraktacyj o traktat handlowy z Sowietami. W konferencji wezmą udział marszałek Piłsudski, minister Zaleski i poseł Patek. Patek wyjedzie do Moskwy prawdopodobnie w nadchodzącą sobotę.

Burżujska uchwała sowieckich komisarzy.

Moskwa, 25. 3. (AW.) Na ostatniej radzie komisarzy ludowych zapadła uchwała przyznająca własność majątków ziemskich tym właścicielom, którzy je posiadali po 19 lutym 1918 r.

Po zajęciu Szanghaju.

Przeciwdziałanie terorrowi i grabieży. — Dużo zabitych cudzoziemców. — Zniesienie instytucji międzynarodowych.

Londyn, 24. 3. (PAT). Według wiadomości z Szanghaju, strajk powszechny zostanie dziś zakończony. W mieście nastąpiło znaczne uspokojenie. Poza linją wojsk, otaczających terytorjum dzielnicy międzynarowej władze wojskowe chińskie przystąpiły do energicznej akcji przeciwdziałania terorowi i grabieży.

Szanghaj, 24. 3. (PAT). Według depeszy radjowej z Nankinu, bombardowany był pagórek, na którym schronili się cudzoziemcy prawdopodobnie przez oddziały wojsk kantońskich. Zraniony został konsul brytyjski, a pewien lekarz angielksi zabity. Okręty wojenne brytyjskie i amerykańskie, stojące w Nankinie ostrzeliwały okolicę wzmiankowanego pagórka, aby umożliwić cudzoziemcom opuszczenie go. W tym samym celu wysadzone zostały na brzeg oddziały marynarki.

Szanghaj, 24. 3. (PAT). Wojska generała Pao-Tsang-Czena zajęły arsenał i rozpoczęły rozbrajanie nieregularnych oddziałów, posiadających broń. Wojska te rozpoczęły akcję nad doprowadzeniem porządku w mieście. Pao- Tsang-Czen oświadczył publicznie, że wyda wszelkie niezbędne zarządzenia dla utrzymania spokoju, przyczem dodał, że polityka jego rządu zmierza jedynie do zniesienia w drodze rokowań pokojowych na terytorjum Chin instytucji międzynarodowych, krępujących dotychczas Chiny, zawiadamiając pozatem, że strajk zostanie zakończony 24 bm. W rozmowie prywatnej wyraził on imieniem nacjonalistów życzenie utrzymania dobrych stosunków z Francją.

Szanghaj, 24 3. PAT. Agencja Reutera donosi, że w szeregach wojsk kantońskich panuje kompletny brak karności i że grabią one Nankin. M. in. **splądrowany został konsulat brytyjski.** Konsul Stanów Zjednoczonych w Nankinie schronił się wraz z personelem konsulatu na pagórku, położonym w sąsiedztwie Nankinu, na którym zebrali się również inni cudzoziemcy.

Szanghaj, 24. 3. (Pat.) Amerykanie, którzy schronili się na terytorjum posiadłości towarzystwa „Standart Oil" w Nankinie, zginęli w następstwie bombardowania tej posiadłości przez Kantończyków. Wskutek przerwania drutów telegraficznych, otrzymane tu wiadomości z Nankinu są bardzo skąpe. Do Szanghaju przybył parowiec brytyjski z amerykańskimi i brytyjskimi uchodźcami z Nankinu.

Kłopot z podziałem majątkowym Cieszyna.

Elektrownia Polsce, gazownia Czechom a z wodociągami kłopot.

Cieszyn, 24. 3. (Pat.) W tych dniach toczyły się tu rokowania o podział majątku czeskiego i polskiego w Cieszynie między przedstawicielami obu miast i rządów. Chodzi tu o podział dróg publicznych, mostów, tramwajów, gazowni, elektrowni i wodociągów. Uchwalono sprawę dróg i mostów odłożyć na później. Co się tyczy elektrowni, to Czesi nie są wcale zainteresowani tym objektem, gdyż prąd czerpią z Ostrawy. Gazownia pozostała po stronie czeskiej, ale jak dotychczas dostarcza gazu polskiemu Cieszynowi. Największą trudność nasuwa sprawa przynależności wodociągów, których urządzenie znajduje się na polskiej stronie, a źródła po czeskiej. W tym tygodniu ma zapaść ostateczna uchwała obu rad miejskich w tej sprawie.

Komisja skarbowa radzi nad złagodzeniem niesłychanego skandalu gospodarczego w Polsce.

Warszawa, 24. 3. (Pat.) Sejmowa komisja skarbowa w załatwieniu wniosku posła Kiernika i Toczka (Piast) w sprawie zatrzymania ściągania, względnie umorzenia pożyczek, udzielonych przez były galicyjski wojenny zakład kredytowy i były państwowy bank odbudowy — przyjęła uzgodnioną z przedstawicielami Ministerstwa Skarbu i Banku Gospodarstwa Krajowego rezolucję, wzywającą m. i. rząd, aby B. Gosp. Kr. w stosunku do pożyczek, udzielonych na odbudowę zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działań wojennych budynków, właścicielom gospodarstw rolnych do 15 ha, lub domów miejskich, obejmujących nie wyżej, niż 4 ubikacje mieszkalne i wreszcie instytucjom o charakterze publicznym, oraz szkołom i świątyniom udzielał ulg w spłacie, aż do całkowitego umorzenia. Druga część rezolucji przewiduje ulgi dla pożyczek zasiewowych.

* * *

(Sprawa ta ma się jak następuje:

W czasie wojny i po wojnie, rząd austrjacki udzielał zrujnowanym ofiarom wojny pożyczek bezprocetowych i bezterminowych, z tem, że pożyczki te, gdy parlament się zbierze i odnośną ustawę uchwali, zostaną umorzone.

Otóż, rząd polski wszedłszy w prawa rządu austrjackiego, pożyczek tych nietylko nie umorzył, ale począł je od największych nawet biedaków ściągać i egzekwować w sposób bezwzględny, i bezlitosny, rujnując wielu ludzi jeszcze bardziej, niż ich zrujnowała sama wojna. Tę mało zaszczytną działalność objął t. zw. Główny Urząd Likwidacyjny sekcja III. Naczelnikiem G. U. L. był niestety p. Karśnicki, dziś dzięki Bogu stojący już poza nawiasem życia publicznego. Egzekucje te, nie pokrywały ani kosztów utrzymania urzędników, odnośnego urzędu, ale mimo to, z pewnym fiskalnym sadysmem, władza ta pastwi się nad nieszczęsnemi ofiarami wojny. — Red.)

Strzelec lubelski pod sztandarem Kościoła Narodowego.

Komenda główna „Strzelca" lubelskiego rozesłała poufnie wzór przemówienia dla poszczególnych oddziałów.

W okólniku tym szczuje się „Strzelców" przeciwko duchowieństwu katolickiemu a wysławia i poleca się Kościół Narodowy. Czytamy w tym okólniku:

„Przestaniemy słuchać i uznawać ohydnych świętokradców, przestaniemy widzieć w nich Namiestników Chrystusowych, a zaczynamy widzieć jedynie rozpolitykowanych, rozbestwionych endeków, bluźnierców, używających św. Sakramentu do niegodnej walki politycznej. Zaczynamy, Obywatele, chronić się na łono Kościoła Narodowego, stojącego poza wszelką polityką, szerzącego jedynie czystą i niczem nieskalaną naukę Jezusa Chrystusa, Pana naszego".

Robotnicy godzą się na 10-godzinny dzień pracy.

Warszawa, 25. 3. (Tel. wł.) Robotnicy fabryki Kruschke i Ender w Łodzi zgodzili się na 10-godzinny dzień pracy. W ten sposób chcą wynagrodzić straty, jakie ponieśli skutkiem kilkudniowego strajku.

100 000 zł. na katedrę w Katowicach.

Z Warszawy donoszą: na ostatniem swem posiedzeniu Rada Ministrów postanowiła wyasygnować 100 000 złotych na budowę katedry w Katowicach.

Wykluczenie posła jugosłowiańskiego z parlamentu.

Belgrad. (AW). Znany z incydentu z posłem włoskim Bodrero poseł do Skupczyny Wilder, który rzucił pod adresem siedzącego w loży dyplomatycznej Bodrera okrzyk: „precz z nim i z całą jego bandą szpiegów", wykluczony został z parlamentu.

Nansen ma dosyć Bolszewików!

Znakomity podróżnik, reprezentujący Norwegję w Lidze Narodów, postanowił zwrócić władzom sowieckim dwa wzorowo przezeń zorganizowane majątki ziemskie, które Główny Komitet Koncesyjny odstąpił mu był w swoim czasie na południu Ukrainy, oraz w Saratowskiej gubernji. Stale wzrastająca cena robocizny z jednej strony, zaś spadek cen na produkty rolne z drugiej, spowodowały, że Nansen ponosił coraz większe straty, wobec czego zmuszony został machnąć ręką na dobrodziejstwa ustroju bolszewickiego.

Chicago buduje salę na 40.000 osób.

Ojcowie m. Chicago powzięli plan wybudowania komunalnego gmachu z salą, mogącą pomieścić około 40.000 osób, odpowiednią na igrzyska sportowe pod dachem. Julius Rosenwald, znany miljoner-filantrop, zawiadomił zarząd miasta, że gotów jest wziąć akcji na taki gmach za sumę pół miljona dolarów. Jest pewnem, że cała emisja akcji byłaby z łatwością z góry pokryta, część wydatków pokrytoby z pożyczek miejskich na ulepszenia, część ze specjalnych podatków na właścicieli sąsiednich realności. Chodzi teraz o wyszukanie najodpowiedniejszego miejsca.

PROGRAM RADJOFONICZNY.

WARSZAWA 10 Kw. 1111 m.

SOBOTA, 26 MARCA.

11-ta rano (z zastrzeżeniem otrzymania zezwolenia Min. Poczt. i Telegr. na korzystanie z linji telefon.) Retransmisja z Wiednia:

Uroczysty obchód z okazji stulecia śmierci Beethovena. 1. Kantata na śmierć ces. Józefa II-go (wyk. soliści, chór i orkiestra), 2. Przemówienia. 3. Fantazja na fortepjan, chóry i orkiestra, (op. 80).

* * *

15.00—15.25. Komunikaty: gospodarczy i meteorologiczny.
16.45—17.10. Odczyt p. t. „Jak powstaje tkanina".
17.15—18.40. Koncert popołudniowy.
18.40—19.00. Rozmaitości.
19.00—19.25. Odczyt p. t. Twórczość Adama Mickiewicza".
1930—19.45. Komunikat rolniczy.
19.45—20.10. Pogawędka z działu „Radjokronika".
20.10—20.30. Odczyt p. t. „Kilka myśli o Beethovenie" — wygłosi prof. Felicjan Szopski.
20.30. Koncert symfoniczny, poświęcony twórczości Beethovena w 100-ną rocznicę zgonu wielkiego kompozytora. Wykonawcy: Powiększona orkiestra P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego i Adela Comte-Wilgockiega (śpiew) i prof. Jan Dworakowski (skrzypce).
22.00. Sygnał czasu. Komunikaty.
22.30. Transmisja muzyki tanecznej.

ZJAZD Związek Praktykantów i zwolenników leczenia przyrodniczego homeopatycznego i magnetycznego odbędzie się dnia 26 bm. w zwykłym lokalu o godz. 3-ej popołudniu w Poznaniu. Przybycie każdego członka jest bezwzględnie konieczne.

T. Kasprzewski,
prezes, Bydgoszcz, Dworcowa 31 b.

— **Roczne walne zebranie Związku Samoobrony Społecznej „Rozwój"** odbędzie się w piątek, dnia 25 bm. o godz. 8 wieczorem w Resursie Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej. O liczny udział członków i wprowadzonych gości prosi Zarząd.

Bernard Żmudziński, sekretarz. **Dr. Soboczyński,** prezes.

ZMARLI

Ś. p. **Zenon Lewandowski,** znany działacz i patrjota, b. konsul generalny Rz. P. w Olsztynie, poseł na Sejm Ustawodawczy z klubu Chrześc. Demokracji, zmarł w Poznaniu.

Ś. p. **Olgierd Dyszlewski,** referent Urzędu Ziemskiego w Grudziądzu.

Ś. p. **Franciszek Pilczek,** właściciel zakładów graficznych w Poznaniu.

Ś. p. **Ludwika z Radtków Esden-Tempska** z Pokrzywna i Podstolina (pow. sztumski) w Gdańsku.

Ś. p. **Maciej Szamocki,** w Stobnie.

Ś. p. **Anna ze Stankowskich Deręgowska** w Skarszewach.

Ś. p. **Jakób Michnik,** dyrektor oddziału Banku Polskiego w Wejherowie.

Ś. p. **Marja z Jeżyńskich Leśniewska** w Grudziądzu.

Czyja zasługa?

„Dziennik Bydgoski“ uchronił wielu ludzi od strat — w Banku Parcelacyjnym.

Pismo nasze ma największych wrogów wśród ludzi, którzy mają nieczyste sumienie. Niemniej także wśród ich przyjaciół. Złodzieje lub marnotrawcy grosza publicznego zieją do nas niepohamowaną nienawiścią, bo jednych już przywiedliśmy przed kratki sądowe, a inni mają obawę, że ich ten sam los spotka, skoro sprawki ich dojdą do naszej wiadomości.

Jeżeli głośna sprawa Pocztowej Kasy Oszczędności, gdzie zmarnotrawiono miljony, głównie przez lekkomyślne szastanie kredytami, została ostatecznie w sądzie wyświetlona, to niemałą w tem zasługę miało pismo nasze, które zamieściło pamiętne artykuły „Hubert Linde i Spółka“. Tragiczna śmierć głównego prezesa śp. Lindego przeszkodziła gruntownemu wyjaśnieniu sprawy, ale wystarczy to, co o kredytach łódzkich żydków stwierdzono, aby choć słaby pogląd wyrobić sobie na to, gdzie się podziewały kapitały z funduszów społeczeństwa pochodzące.

Świeżo mieliśmy znowu satysfakcję — w procesie Banku Parcelacyjnego w Bydgoszczy. Pierwsi i jedyni zwróciliśmy uwagę na praktyki tej oszukańczej instytucji, która żerowała na biedakach. Bez względu na osoby poruszyliśmy publicznie ciemne te sprawki i ostrzegliśmy zainteresowanych, aby Bankowi Parcelacyjnemu swych pieniędzy nie powierzali. Główny dyrektor—Stefan Samoliński, odsiadujący dziś ciężką a zasłużoną karę, prośbą i groźbą chciał nas zmusić do odwołania naszych rewelacyj, ale nie ustąpiliśmy, gdyż zbyt poważne były poszlaki. Grożono nam nawet procesem o zniewagę, ale i wtedy nie cofnęliśmy się, gdyż nie mogliśmy uchylić się od spełnienia obowiązku obywatelskiego, choć to nas na przykrości narażało.

Dziś mamy satysfakcję, bo przed sądem stwierdzone zostało niezbicie, że to właśnie nasze pismo przyczyniło się do rychłego wykrycia nadużyć i uchroniło wielu biedaków od strat.

* * *

Inowrocławskie pisemko endeckie „Dziennik Kujawski“ atakuje nas w sposób dziecinny za poruszenie i przyczynienie się do wyświetlenia tamtejszej gospodarki miejskiej. Atakowani przez nas „działacze“ już częściowo siedzą w więzieniu, a winę innych wykaże śledztwo. Ta okoliczność, że niektórzy mieli odwagę zaskarżyć nas o zniewagę, niczego absolutnie nie dowodzi. Toć nawet osławiony dr. Zemke w Czersku miał odwagę nas zaskarżyć — w obronie swojego „honoru“. Nie odpowiadamy szczegółowo na napaści inowrocławskiego pisemka, bo dzieciństwa jego nie zasługują na poważne traktowanie. Czas niedaleki pokaże, czy racja jest po stronie naszej lub nie. Obawy o to nie mamy. Chcemy tylko dziś stwierdzić, że nie mieliśmy i nie mamy zamiaru posądzać prezydenta miasta Inowrocławia, p. dr. Krzymińskiego o nieuczciwość. Zarzucamy mu tylko zbytnią pobłażliwość, jako skutek jego dobroduszności, w stosunku do innych.

Przykro nam jest, że wogóle w sprawy te wmięszany został, ale to już nie nasza wina. Pełniąc odpowiedzialną wobec społeczeństwa służbę publiczną, nie możemy się na nikogo oglądać. To stanowisko nasze nigdy nie ulegnie zmianie.

Kto zapomniał

odnowić przedpłatę na **„Dziennik Bydgoski“**, może to uczynić jeszcze **dziś** w każdym urzędzie pocztowym.

Rząd chce podkopać niezawisłość sędziowską.

Warszawa, 24. 3. Wczoraj odbyło się wspólne posiedzenie połączonych komisji prawniczych Sejmu i Senatu pod przewodnictwem marszałka Rataja. Na posiedzeniu tem poruszono sprawę pragmatyki sędziowskiej. Wiceminister sprawiedliwości, p. Car, zawiadomił obecnych, że ustawa o pragmatyce sędziowskiej ogłoszona będzie w drodze dekretu Prezydenta Rzplitej. Rząd stoi na stanowisku niezawisłości sędziów, lecz nie uważa kwestji nominacji sędziów za część składową pojęcia niezawisłości sędziowskiej. Przyznając kolegjum sędziów prezenta kandydatów na sędziów, rząd zamierza jedną dziesiątą część ogólnej liczby sędziów mianować z poza grona kandydatów zaproponowanych przez kolegjum sędziów. Oświadczenie to wywołało wielkie wrażenie wśród obecnych na posiedzeniu prawników i profesorów. Generalny referent komisji kodyfikacyjnej, poseł Rapaport, zaznaczył, że nominowanie sędziów przez rząd jest jawnem naruszeniem zasady niezawisłości sędziowskiej.

Dziecko zrodzone w płomieniach.

Praga, w marcu.

W małej wiosce Hamry zdarzyła się wstrząsająca tragedja.

W jednej chałupie, zamieszkałej przez kilka rodzin, wybuchł w nocy pożar. Niebezpieczeństwo zostało zauważone przez żonę pewnego robotnika, która wszczęła alarm i zbudziła wszystkich. Gdy chałupa stała już w płomieniach wdarła się ona do mieszkania, by uratować jeszcze coś ze swego mienia. To przyniosło jej zgubę. Nieszczęśliwa kobieta uczuła nagle bóle porodowe, tak, że nie mogła już z płomieni się wydostać. Z zewnątrz było widać, jak stojąc u okna, przez które chciała się wydobyć, otoczona ognistymi językami i dymem porodziła dziecko. Nikt nie mógł przybyć jej z pomocą, gdyż właśnie w tej chwili zawalił się dach, grzebiąc nieszczęsną matkę i nowonarodzone dziecię. Dopiero na drugi dzień wydobyto oba zwęglone trupy. Mąż nieszczęśliwej, który sam będąc chory bezradnie przypatrywać się musiał tragedji swej żony i dziecka, oszalał z rozpaczy i został odstawiony do szpitala.

Z KRAJU.

Warszawa, 24. 3. (Tel. wł.) W pierwszych dniach kwietnia, odbędzie się w Warszawie ogólno-krajowy kongres „Wyzwolenia“.

Jubileusz piewcy Podhala.

Ub. niedzieli Kraków obchodził uroczyście 30-lecie pracy literackiej piewcy Podhala — Władysława Orkana. W godzinach południowych odbyła się uroczysta akademja, wieczorem zaś w teatrze im. Słowackiego odegrano utwór jubilata p. t. „Franek Rakoczy“.

Zdrajcy i — fałszerze pieniędzy.

Warszawa, 24. 3. (Tel. wł.) Podczas przeprowadzenia likwidacji N. P. Ch. znaleziono u jednego z członków w osadzie Horodło, pow. Hrubieszów maszynkę do fabrykacji 50 groszówek, oraz kompletne urządzenie do pędzenia wódki. Aresztowano Fajkiewicza i Walickiego.

Tragedja artysty.

Warszawa, 24. 3. (Tel. wł.) Z powodu nieuleczalnej choroby usiłował popełnić samobójstwo rysownik Arlitowicz. Znaleziono go w wannie z poprzecinanemi arterjami u rąk i nóg. W stanie beznadziejnym odwieziono go do szpitala.

Zamordowano ułana W. P.

Dnia 23 bm. około koszar w Jasłowcu znaleziono zwłoki ułana z 14 pułku. Komisja lekarska stwierdziła, że przyczyną śmierci było morderstwo.

Napad rabunkowy.

W nocy z 22 na 23 bm. w Kudłach w powiecie bocheńskim bandyci strzelając z karabinów steroryzowali domowników miej. bogatego gospodarza.

Po dokonaniu rabunku zbiegli w niewiadomym kierunku, nie przytrzymani przez nikogo.

Tajemnicze zwłoki 60-letniej kobiety.

W pobliżu wsi Lence gm. Białostoczek znaleziono zwłoki kobiety w wieku lat 60. Tożsamości i okoliczności tajemniczego zabójstwa nie stwierdzono.

Groźny pożar fabryki mebli w Częstochowie.

W ub. wtorek w fabryce mebli Kindermana w Częstochowie powstał groźny pożar. Po kilku godzinach walki z żywiołem rozszalałym udało się straży pożarnej opanować sytuację. Straty wynoszą 200 tys. zł.

Stefan Zembrzuski. (29

Czerwone Pająki.

(Ciąg dalszy

— To będzie zależało głównie od rezultatów konferencji, na którą jadę. I między nami są też przeciwnicy załatwienia tej kwestji teraz, chcą jeszcze przetrzymać robotników. Ja tę rzecz traktuję bardziej po obywatelsku.

— Dla kominternu byłoby to klęską, takie zakończenie...

— Pewno... Oni takie nadzieje pokładali na tym strajku...

Zaraz po śniadaniu Anglicy pojechali samochodem; panie Gromnickie poszły na Corso Umberto, umówiwszy się z Kotwiczem, że przed wieczorem tam się z nim spotkają. Miał on do załatwienia kilka odpowiedzi na otrzymane z kraju listy i zaraz paniom towarzyszyć nie mógł.

— Idąc do siebie na górę w przejściu pomiędzy salą jadalną a halem zauważył jednego z żydków, którzy tak zaintrygowali Winię. Podszedł do niego jeden ze służby hotelowej, wziąwszy go poufale pod rękę, powiedział jedno tylko słowo „oggi“ (dziś).

Zdziwiło go bardzo takie poufałe zachowanie się służącego wobec gościa hotelowego, przyszedłszy jednak do swego pokoju i zająwszy się pracą, zapomniał o tem drobnem wydarzeniu. Przed wieczorem panie Gromnickie powróciły z nad morza zadowolone i ożywione. Winia z zajęciem opowiadała o manewrach hydroplanów, które tego dnia rano przyleciały tu ze Spezzi.

— Jaka szkoda, że Alicja nie była z nami — mówiła. — Ona tak interesuje się wszelkiemi sprawami morskiemi. Ją daleko więcej zainteresowałyby te hydroplany, niż nas.

— Co się stało, — odezwała się pani Gromnicka — że do tej pory niema go z powrotem? Zawsze starali się wrócić na „five o'cloocke tee“. Już zresztą jest i ciemno.

— Musi tam być ładnie w tej zatoce, więc nie chce się im wracać. Widocznie chcą tam obserwować zachód słońca.

I do obiadu jednak nie wrócili Drummondowie.

— Czy się im nie zdarzył jaki wypadek? — mówił Kotwicz. — Powinniby już tu być.

— Pan to wiecznie musi krakać i coś złego przepowiadać — przekomarzała się z nim Winia. — Przecież nie daliby im z hotelu zepsutej maszyny.

— Może i racja... Proszę zwrócić uwagę na tych dwóch dżentelmenów, co to ich pani nazywa bolszewikami... Jacy ożywieni dziś i weseli... Widzi pani, kazali sobie nawet podać „Asti spumanti“.

Jednakowoż uwagę panny Wini zwróciło na siebie trzech przygodnych muzykantów, którzy według tutejszego zwyczaju przyszli z koncertem do hotelowej restauracji. Jak się to często zdarza we Włoszech, byli to niepośledni artyści, koncert ich wywołał więc liczne brawa i przeciągnął się do końca obiadu.

Gdy wstawano od stołu, Kotwicz znów poruszył kwestję Drummondów.

— Nie może być, żeby oni bez ważnego powodu tak bardzo opóźnili się z bliskiej wycieczki — mówił. — Mam ochotę zatelefonować do podmiejskiego komisarjatu policji, bo może ich auto stoi gdzie na drodze bezradne.

— W rzeczy samej, wygląda to trochę podejrzanie. Możeby rzeczywiście zawiadomić o tem kogo należy — odpowiedziała pani Gromnicka.

Po namyśle, Kotwicz postanowił rozmówić się z dyrektorem hotelu, który lepiej będzie wiedział, w jaki sposób przyjść z pomocą niefortunnym wycieczkowiczom.

— I ja sam zaniepokojony jestem tem, że auto nie wraca — powiedział dyrektor, gdy Kotwicz przedstawił mu swój niepokój z powodu spóźnienia się powrotu Drummondów.

— Może się im zepsuło gdzie w drodze?...

— Ach, panie, to niemożliwe! — zawołał z teatralnym gestem dyrektor. — Czyż my ośmielilibyśmy się dać szanownym naszym gościom auto niepewne... To w zeszłym tygodniu właśnie wróciło z naprawy, chodzi więc teraz jak precyzyjny zegarek.

— Więc cóż się mogło stać?

— Panie, nad tem i ja sam sobie głowę łamię!

— Ależ tu łamanie głowy nie pomoże, trzeba coś radzić — powiedział Kotwicz.

Włoch spojrzał na niego uważnie i po chwili powiedział:

— Szanowny pan ma rację... Ale, co robić? Ja piechotą nie pójdę na poszukiwanie auta. Zresztą pewny jestem, że mi go ci państwo nie ukradli.

— Mógł ich jednak spotkać jaki wypadek...

— Więc cóż my im z takiej odległości możemy dopomóc?

— Możemy zawiadomić posterunki karabinierów, komisarjat policji, wreszcie, który jest najbliżej tego miejsca, dokąd oni pojechali.

— Szanowny pan ma rację... Trzeba to zrobić — powiedział dyrektor i szybkim ruchem skierował się ku budce telefonicznej.

Po dłuższej chwili powrócił i powiedział:

— Już zrobione. Z komisarjatu wysłali patrol na motocyklu i mają tu dać znać. Z cudzoziemcami się liczą, — dodał — gdyby tak stało się z Włochem, to kto wie, czy byliby tak pohopni...

Po upływie pół godziny przyszła odpowiedź z komisarjatu, że o jakie sześć kilometrów od miasta na drodze stoi auto z popsutym magnetem. Znajdujące się w niem dwie panie, proszą o pomoc z hotelu.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Samobójstwo sierżanta 8 pp. Legj.

Dnia 22 o godz. 7 rano przyszedł do lubelskiego kasyna 8 pp. Legj. sierżant Micelewicz Antoni, aby spożyć śniadanie. Po pewnej chwili przestał jeść, spojrzał dookoła i nagle chwycił za rewolwer i wystrzelił sobie w skroń. Denat zwalił się na ziemię nieżywy. Z pozostawionego listu wynika, że samobójcy dostatecznie zbrzydło życie i to go pchnęło do rozpaczliwego kroku.

Sprytna oszustka wyłudziła od łódzkich kupców 18 000 złotych.

Dnia 23 bm. rozeszła się w Łodzi wieść o oszustwie, jakiego dopuściła się niej. Róża Zeichnerówna wyłudzając od kupców łódzkich 18 tys. zł Zbierała ona na podstawie sfałszowanego upoważnienia Widzewskiej Manufaktury zamówienia od kupców. R. Zeichnerównę aresztowała policja.

2 osoby zmarły, 23 walczy ze śmiercią.

We wsi Wielkie Oczy, pow. Jaworów, koło Lwowa, właściciel gospody Mojżesz Fajer z żoną Esterą zakupił większą ilość spirytusu denaturowanego i począł sprzedawać go po cenach niższych od monopolowych. W krótkim czasie cała wieś się rozpiła, jednak pociągnęło to za sobą tragiczne następstwa. Skutkiem zatrucia zmarły 3 osoby, 3 walczy ze śmiercią, zaś 20 osób odwieziono do szpitala w stanie ciężkim. Szynkarz, który dla zysku zatruł całą niemal wieś, uciekł i policja zatrzymała tylko jego żonę.

Z kancelarji notarjusza skradziono 50 tys. złotych i kosztowności.

W Brześciu nad Bugiem dokonano niezwykle śmiałego włamania do kasy notarjusza Kosmaczewskiego, któremu skradziono 50 tys. zł i kosztowności.

Obserwatorjum magnetyczne pod Warszawą.

W Świdrze pod Warszawą założone zostało obserwatorjum magnetyczne.

Zebrane przez prof. St. Kalinowskiego jeszcze przed wojną światową fundusze na ten cel oraz subwencja Kasy im. Mianowskiego pozwoliły zakupić grunt, wznieść 3 budynki obserwatorjum i zaopatrzyć je w najniezbędniejsze do badań aparaty.

Obserwatorjum magnetyczne związane jest organicznie z warszawskim Instytutem fizycznym przy Muzeum przemysłu i rolnictwa. Jest ono zbudowane i urządzone według nowoczesnych wymagań nauki i zaopatrzone w precyzyjne przyrządy, które mogą zadowolić w zupełności potrzeby badań fizjograficznych Polski w tym zakresie wraz z zastosowaniem ich do górnictwa i wojskowości.

Pod względem bogactwa urządzenia Obserwatorjum ustępuje jedynie największym obserwatorjom świata, jak np. Poczdam, Pawłowsk lub pracownia magnetologiczna Instytutu Carnegie'go. Swoimi pomiarami porównawczemi 3-ch elementów magnetyzmu Obserwatorjum związane jest z siecią międzynarodową obejmującą 43 obserwatorja, rozrzucone po całym globie ziemskim.

Poza pracami bieżącemi w zakresie zmian elementów magnetyzmu ziemskiego, Obserwatorjum w Świdrze dokonywa — w coraz szybszem tempie — pomiarów w poszczególnych miejscowościach Polski w celu osiągnięcia jednolitego obrazu magnetycznego ziem polskich. Za lat 6 Obserwatorjum wykończy t. zw. gęstą sieć 2-go rzędu.

Ciężka walka ze zbójcami, którzy napadli na autobus.

Na szosie około Nieświeża kilku bandytów napadło na autobus, w którym znajdowało się kilkunastu pasażerów. W ciemności rozległy się strzały. Pierwszy padł szofer autobusu. Wśród podróżnych powstał popłoch. Jadący porucznik Śledziński rozkazał jadącym wysiąść z autobusu i pokłaść się na ziemię. Sam zaś począł z za maszyny prażyć bandytów z rewolweru. Celne strzały porucznika wywołały wściekłość opryszków, którzy chcąc sterroryzować broniącego się, rzucili granat, który ranił kilka osób, m. in. odważnego porucznika. Bandyci spostrzegłszy, że nadjeżdża drugi autobus z innej strony uciekli, pozostawiając na pobojowisku trupa swego towarzysza.

Niewinnie posądzona i zasądzona zmarła w więzieniu.

Nie doczekała się sprawiedliwości od ludzi.

Pod Łomżą w r. 1923 zamordowano bogatego gospodarza Ignacego Filipkowskiego. Podejrzenie padło na teściową 41-letnią K. Cwalinę oraz na żonę starego już „pana młodego", córkę Cwalinowej. Obie oskarżone o zabójstwo skazane zostały na 15 lat więzienia. Sąd apelacyjny w pół roku nie uwzględnił również skargi kasacyjnej. Odwołały się nieszczęśliwe kobiety do Sądu Najwyższego, który odesłał sprawę do ponownego rozpatrzenia sądu apelacyjnego. Po przesłuchaniu 30 świadków sąd apelacyjny wydał wyrok uniewinniający Kazimierę Cwalinę z zarzutu morderstwa. Ale Juljanna Filipkowska nie doczekała się wyroku uniewinniającego, gdyż w tych dniach zmarła w ciężkiem więzieniu.

I sam sobie życie odebrał.

Jan Żar, posterunkowy m. Wołomina (17 kil. od Warszawy) targnął się na swego zwierzchnika, komendanta P. P. Zawadzkiego. Zamachu dokonał Żar w mieszkaniu komendanta strzelając po krótkiej sprzeczce do niego z rewolweru. Trzykrotny strzał jednak chybił. Śledztwo ustaliło, że posterunkowy Żar ciężko zaniemógł na płuca i sądził nawet że ma raka, wskutek tego był silnie zdenerwowany. Do komendanta miał jakąś prywatną urazę, która skłoniła Żara do dokonania zamachu. Po zajściu zamachowiec uciekł do swego mieszkania i tam wystrzałem w skroń odebrał sobie życie.

Pojedynek amerykański warszawskiego studenta.

Pisma warszawskie donoszą:

Dnia 23 bm. późnym wieczorem rozegrał się w bursie akademickiej w pasażu Simonsa przy ul. Nalewki nr. 2 krwawy a tajemniczy dramat.

O godz. 11 w nocy w pokoju, zajmowanym przez studenta wyższej szkoły handlowej Romualda Wojtaszczyka, rozległo się kilka szybko po sobie następujących, strzałów rewolwerowych.

Sąsiedzi wtargnęli do pokoju studenta, gdzie przedstawił im się straszny widok. Na podłodze leżał Wojtaszczyk brocząc obficie krwią. Strzały skierowane były w okolicę serca.

Zamach samobójczy młodego zaledwie 21 lat liczącego studenta, wywołał wśród kolegów ogromne wrażenie.

Policja, prowadząc dochodzenia w sprawie zamachu samobójczego, natrafiła podobno na ślad tego listu i zobowiązała studenta A. S. do przedłożenia go władzom sądowym.

Z drugiej strony rozeszła się pogłoska, iż student Wojtaszczyk padł ofiarą pojedynku amerykańskiego.

Utrzymywał on podobno bliższe stosunki z pewną kobietą, która obdarzała względami innego jeszcze kolegę. Na tem tle dojść miało kilkakrotnie do gwałtownych scen pomiędzy rywalami. W rezultacie zdecydowali się obaj na ostateczne rozstrzygnięcie walki w pojedynku amerykańskim. Wojtaszczyk wyciągnął czarną gałkę i wczoraj właśnie targnął się na swe życie.

Skutki bezkrytycznej wiary w propagandę niemiecką.

Stanowczo za wiele i niepotrzebnie czytuje się u nas prasę niemiecką. Ulegamy nie wiedząc sami jak wpływom niemieckim. Niemcy, chcąc rozprzestrzenić swój język po całym świecie, wmawiają naiwnym, że na całym świecie można dać sobie radę z językiem niemieckim. W tem tkwi zachęta, aby pisać po niemiecku. Co z tego wynika? Posłuchajmy:

Konsulat R. P. w Detroit (St. Zjedn.) przesłał Izbie przemysłowo - handlowej w Poznaniu jako swego rodzaju osobliwość kopję telegramu, zredagowanego w języku niemieckim, a nadanego przez pewien bank poznański pod adresem wspomnianego konsulatu. Wypadek ten nie jest odosobniony.

Izba przemysłowo - handlowa w Poznaniu uważa przeto za wskazane zwrócić zainteresowanym firmom uwagę, że język niemiecki w Stanach Zjednoczonych nie jest więcej w użyciu handlowem, niż język polski, tak, że, o ile korespondując z firmami amerykańskiemi, nie znają one języka angielskiego, wskazanem by było, żeby choćby ze względu na naszą godność narodową używały języka polskiego.

Tragedja miłosna 76-letniej kobiety.

W Warszawie toczyła się przed sądem okręgowym oryginalna rozprawa. Niej. E. Drozdowska lat 76 oskarżała 23 l. T. Gruszczyńskiego o przywłaszczenie 15 tys. zł. Rozprawa na podstawie dowodów i świadków wykazała co innego. Drozdowska zakochała się w G. i tak długo kokietowała młodego chłopca, aż jej uległ. Aby zapewnić sobie stałość chłopca ofiarowała mu 15 tysięcy zł., które to pieniądze w myśl rad samej Drozdowskiej zużył na kupno samochodu. Na podstawie zeznań licznych świadków, którzy stwierdzali wysoką kochliwość staruszki i jej słabość do oskarżonego G. sąd oddalił skargę Drozdowskiej. Zawiedziona w miłości staruszka nie może się pocieszyć własnemi 15 tys. zł.

Zginął z ręki tego, który miał go obronić.

W Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych we Lwowie w charakterze inkasenta był zajęty niejaki Stefan Ożarko ze Lwowa. Zeszłego tygodnia wyjechał on w powiat samborski celem zainkasowania pieniędzy w różnych gminach, należących się tytułem opłat ubezpieczeniowych. We wsi Hołowecko obok Starego Sambora w ściąganiu opłat asystował Ożarce jeden z posterunkowych.

Tam na razie z niewiadomej przyczyny przyszło między Ożarką a posterunkowym do scysji, w czasie której posterunkowy strzelił do niego ze swego karabinu i Ożarkę położył na miejscu trupem. Posterunkowy po tym czynie zgłosił się sam w swej powiatowej komendzie, gdzie też został aresztowany. Jak się dowiadujemy, odnośny posterunkowy z powodu tego faktu dostał pomięszania zmysłów. Zarazem informują nas, że Ożarko był alkoholikiem i często zapijał się, a krytycznej chwili miał być również bardzo podniecony wypiciem większej ilości wódki.

Na miejsce wypadku do Hołowecka ubiegłej niedzieli zjechała komisja sądowa ze Starego Sambora, a po przeprowadzeniu sekcji zwłok, te zostały pochowane na tamtejszym cmentarzu.

Jak Niemcy przegrały wojnę celną z Polską?!

Znamienny artykuł „Vossische Zeitung".

„Vossische Zeitung" ogłasza drugi z rzędu znamienny artykuł tajnego radcy prof. Juljusza Wolfa, udawadniający, że Polska mimo znacznych trudności jest na najlepszej drodze do zupełnego uzdrowienia i uzyskania pożyczki zagranicznej. Autor stwierdza, że zamknięcie rynków niemieckich dla dowozu towarów polskich nie zaważyło wcale na szali zdolności eksportowej przemysłu polskiego, gdyż przemysł polski wywozi przeważnie na wschód i na południowy - wschód. Naogół wywóz gotowych fabrykatów polskich pozostaje prawie na tej samej wysokości, co przed wojną celną. Wskaźnik utrzymania oraz wskaźnik handlu en gros dostosował się w Polsce do wartości złotego. Wzmożenie popytu na rynkach krajowych było dla przemysłu polskiego rekompensatą za utracony rynek niemiecki. Wobec takiego ukształtowania się handlu zagranicznego, **starania Polski o pożyczkę zagraniczną mają widoki powodzenia**, a nieuzyskanie przed niedawnym czasem większej pożyczki zagranicznej podziałało **tylko wychowawczo**, nauczyło bowiem Polskę oszczędzać. Mimo to jednak Polska potrzebuj pożyczki, gdyż za mało ma pieniędzy w obiegu. Potrzebne jest więc dostateczne pokrycie zapotrzebowania pieniądza, co możliwe jest albo za pomocą pożyczki zagranicznej albo stałej aktywności bilansu handlowego. Oprócz tego powrót walutowych oszczędności prywatnych do Banku Polskiego wpłynie niezawodnie dodatnio na rynek pieniężny, wobec czego możliwa jest w roku bieżącym poprawa sytuacji pieniężnej. Najgłówniejszym punktem — kończy autor — jest czynny bilans handlowy, do czego w wielkiej mierze przyczynić się może porozumienie z Niemcami.

W Ameryce już dawno zrozumiano, co to jest przemysł narodowy. (6635

Dlatego też dzisiaj co 7 robotnik ma własny samochód!

Na wejście w świat!

Na wejście w świat — to cykl wykładów, omawiających współczesne zagadnienia młodzieży żeńskiej.

Cykl ten urządzony w Poznaniu w auli uniwerstytetu przez Związek Młodych Polek, cieszył się serdecznem poparciem społeczeństwa i żywem zainteresowaniem młodzieży żeńskiej, zwłaszcza z organizacyj i szkół średnich.

Wykłady podyktowane troską o rozbudzenie katolickiej ideologji wśród młodzieży, sumiennie opracowane i wygłaszane przez zaufane **prelegentki,** po części te same, które mówiły w Poznaniu, wniosą niewątpliwie do wrażliwych umysłów pożądane zastanowienie się i pobudkę do pracy nad sobą.

Wykłady odbędą się w Resursie Kupieckiej, ul. Jagiellońska 25 — **we wtorki i piątki o godz. 7-mej wieczór (punktualnie!).**

Mówić będą: w piątek, **dn. 25 marca** p. t. **„Na wejście w świat“ p. Alina Prus-Krzemińska,** znana literatka (Solec Kujawski).

we wtorek, **dn. 29 marca** n. t. **„Więcej radości“** p. Dr. Jaworowiczowa;

w piątek, **dn. 1 kwietnia** n. t. **„Kultura serca“** p. Rzepecka, przew. Kat. Zw. Polek (Poznań);

we wtorek, **dn. 5 kwietnia** n. t. **„W śmiertelny bój“** p. Apt. Nowacka (Koronowo);

w piątek, **dn. 9 kwietnia** n. t. **„Pusty dzwon“** p. dyr. Günzlowa.

Bilety zbiorowe na wszystkie 5 wykładów po **2 zł** (krzesło) i **1,20 zł** (stojące).

Dla wszystkich Stow. Młod. Polek po 1,20 zł (krzesło). Bilety wstępu na poszczególny wykład po 30 i 50 gr. — Wcześniej nabyć można bilety w księgarni p. Gieryna, Plac Teatralny i w kasie przy kościele Św. Trójcy.

Komitet: Patronat i Zarząd S. M. P. „Promyk“

Ks. prob. Skonieczny, Ks. Hanelt, prof. Baczyńska, dyr. Barsznikówna, dyr. Kowalska, Królówna, Dr. Łasiński, Prof. Ossowska, Pawłowska, Insp. Rubenauowa, Sergotówna, Prof. Stryszowska, Red. Teskowa, Dr. Zielińska, Dejanka, Filipowska.

W matni podatkowej.

II.

Zaznaczyłem w pierwszej części artykułu (Dz. Bydg. nr. 62 z dnia 17. 3. br.), iż najważniejszym momentem, który stanowi o słusznym i sprawiedliwym wymiarze podatku, jakniemniej **gwarantuje w przyszłości obronę,** to

złożenie w terminie zeznania.

Ze względu na to, iż **upływa wkrótce termin składania zeznań** co do jednego z ważniejszych podatków, a mianowicie **dochodowego,** pozwolę sobie omówić w niniejszej części, w miarę możności w streszczeniu, warunki niezbędne do należytego wypełnienia deklaracji zeznania, sposobów i terminów płatności.

Zaznaczam, iż aczkolwiek warunki egzystencji i rozwoju naszego państwa zmusiły czynniki administracyjne do wprowadzenia licznych kategorji i nazw podatków, to jednak **wypośrodkowana kwota dochodu stanowi podstawę wymiaru nietylko podatku dochodowego,** ale i szeregu innych. A więc, do **wymiaru dodatku komunalnego** od podatku dochodowego, który na Pomorzu, w Poznańskiem i na Śląsku wynosi ponad 1500 zł do 24 000 zł dochodu rocznego 4%, wreszcie podatku parafjalnego i in. świadczeń.

Nic więc dziwnego, iż obywatel, dbały o swą kieszeń, winien trzymać rękę na pulsie życia społecznego i w odpowiednim terminie złożyć wymagane przez prawo zeznanie.

Co **do zeznań o dochodzie, to termin tychże upływa dla osób fizycznych i spadków wakujących z dniem 1 kwietnia br,** dla osób prawnych, a więc spółek, towarzystw akcyjnych, spółdzielni i t. p. z dniem 1 maja br.

Czas więc najwyższy, by spieszyć ze złożeniem zeznania, gdyż jeżeli **kto w terminie powyżej wzmiankowanym nie złoży zeznania,** lub, **jeśli złoży je po upływie tegoż terminu,** wówczas wymiar uskuteczniony zostanie zaocznie przez władzę wymiarową (komisję szacunkową).

I czyż dziwić się mamy prawo, że po upływie kilku miesięcy od wyznaczonego terminu otrzymujemy „prezencik“ w formie o pomstę do nieba wołających cyfr?

Nie mamy zamiaru w tej części zajmować się krytyką wymiarów, wypośrodkowanych przez t. zw. komisje szacunkowe, które w składzie swym pozostawiają wiele do życzenia. Ale obywatel sam winien, skoro dopuszcza dobrowolnie do wyroku zaocznego na podstawie opinji osób, które nietylko nie mają nic wspólnego z jego zawodem, ale niejednokrotnie nie mają pojęcia o temże, a więc nie mogą należycie sądzić o rentowości tegoż. Jeżeli więc opieszały obywatel dopuszcza do tego, iż **sądzą jego — bez niego** (przynajmniej bez zeznania własnego) popełnia „samobójstwo kieszonkowe“, które mści się w przyszłości na nim srodze. Prawda, że **władza wymiarowa może,** w braku odpowiednich materjałów, **wezwać płatnika do złożenia zeznań** i dania wyjaśnień nawet z zagrożeniem grzywną od 5 do 250 zł, a nawet w razie uporczywego milczenia ze strony wzywanego podatnika — do 500 zł. Ale jak podkreśliłem, ta władza **„może“** wezwać płatnika, ale **„nie musi“** go wzywać. I te „łzy krokodyle“ wylewane później przy biurkach urzędników i te przekleństwa, rzucane w uniesieniu, na Polskę, jej systemy podatkowe, niesprawiedliwość itp. na nic się już nie zdadzą.

I słusznie. Boć przecież, skoro sam obywatel wrzeszczy na całe gardło, aż go po za granicami Polski słychać, że **chce ładu, porządku i sprawiedliwości,** to niechże zacznie tę poprawę od siebie samego. Niech wie, że w **państwie praworządnem, które ma być potęgą życie wsparte być musi na harmonji społecznej: Jedni są do tego, by rozkazywali, drudzy zaś, by tych rozkazów słuchali.** Znanem bowiem jest, iż **kto nie nauczy się słuchać,** ten rozkazywać umieć nie będzie.

Wracając do zeznania o dochodzie, zaznaczyć muszę, iż ustawa nasza jest dość liberalną. Wprowadzając bowiem obowiązek składania zeznań przez obywatela, ceni w nim jego godność osobistą i ufa mu. W razach wątpliwych wzywa go do wyjaśnień, przedłożenia dowodów i t. p. Biada jednak, jeżeli obywatel tego zaufania doń państwa nadużyje i złoży zeznanie fałszywe, nieprawdziwe. Ustawa przewiduje wówczas po za dopłatą należności podatkowej jeszcze karę pieniężną od jednokrotnej do dwudziestokrotnej sumy uszczuplonego podatku, a w **razie udowodnienia złej woli karę więzienia do jednego roku.**

Jak składać zeznania?

Aczkolwiek ustawa przewiduje ustne składanie zeznań przed właściwą władzą podatkową, a więc dla naszych obywateli przed miejscowym Urzędem Skarbowym, to jednak ze względu na szczupłą ilość urzędników w temże i przeciążenie ich pracą bieżącą wymiarów, kontrolą tychże, wpływów, zaległości itp. **wskazanem jest składanie zeznań na piśmie.** W tym celu sporządzono specjalne druki, które bezpłatnie wydaje każdemu Urząd Skarbowy. Formularz ten, o ile ma naprawdę spełnić swoje zadanie, winien być wypełniony należycie tj. szczegółwo: zawierać wszystkie wiadomości, niezbędne do ustalenia dochodu, a ułatwienia sią, gdyż formularz podzielony jest na trzy części. W pierwszej mieszczą się dochody z różnorodnych źródeł, w drugiej przewidziane ustawą potrącenia, a w trzeciej **dane informacyjne, które stanowią o podwyższeniu lub obniżeniu skali podatkowej.**

Ustawa bowiem nasza **przewiduje pewne ulgi dla podatników** obarczonych rodziną, których dochód, podlegający opodatkowaniu, nie przekracza 7 200 zł.

Otóż pamiętać się winno, iż o ile na utrzymaniu głowy rodziny wówczas znajduje się więcej, niż jeden członek rodziny, wówczas przypadającą **stopę podatkową obniża się o dwa stopnie skali na każdego następnego członka rodziny.** Ustawa uważa za członków rodziny wszystkie dzieci tak ślubne, jak i nieślubne i przysposobione, krewnych męża i żony, a nawet rodzeństwo męża i żony oraz dzieci tegoż rodzeństwa, — **o ile** rzecz jasna **znajdują się oni na utrzymaniu podatnika.**

Te ulgi mają na celu sprzyjanie rozwojowi gniazd rodzinnych w przeciwieństwie do podatników nieżonatych i niezamężnych, nieposiadających żadnego członka rodziny, którym **ustawa podwyższa stopę podatkową o 20 procent** o ile dochód ich przekracza kwotę 3 600 zł.

Jak widzimy, jest to poniekąd w lekkiej formie **podatek kawalerski względnie panieński.**

Zaznaczyć tu muszę, iż obywatel, którego dochód nie przekracza 1 500 zł rocznie, wolny jest od podatku dochodowego.

Ustawa nasza przewiduje także ulgi przez obniżenie podatku **nie wyżej jednak jak o 3 stopnie skali,** niezależnie od ulgi z tytułu utrzymywania rodziny, tym płatnikom, których dochód roczny, podlegający opodatkowaniu nie przekracza 12 000 zł, a których nawiedziła czy to ciężka choroba, śmierć kogoś z bliskich, kształcenie dzieci, zbyt wysokie zobowiązania płatnicze, pożar, powódź itp.

Z tego, com wyżej powiedział, jasnem być winno, że najważniejszym faktem przy wymiarze podatku dochodowego, to **złożenie w terminie zeznania dobrze opracowanego.** Ma to doniosłe znaczenie, gdyż ustawa zastrzega, że przy **obliczeniu dochodu nie może być przyjęta odmienna od złożonego w zeznaniu podstawa,** o ile przedtem nie dano płatnikowi sposobności do udzielenia wyjaśnień władzy wymierzającej podatek.

Trzeba więc być czujnym i na wypadek, gdy Urząd Skarbowy wezwie do wyjaśnień na piśmie, czy ustnie — **dawać odpowiedzi szczegółowe, prawdziwe i rzeczowe.**

Ponieważ wielu z obywateli albo słabo włada językiem polskim, albo źle liczy, albo wogóle słabo się orjentuje niech lepiej zwróci się do jakiegoś biura podatkowego, które należycie deklarację wypełni i podatek obliczy.

Samo bowiem **złożenie zeznania w terminie nie wyczerpuje obowiązku obywatela** z racji podatku dochodowego. Musi on bowiem **obliczyć sam należny od niego podatek** wraz z dodatkiem komunalnym, wynoszącym 4% i **wpłacić pod rygorem egzekucji połowę tego podatku** do Kasy Skarbowej lub Miejskiej Kasy Podatkowej, a **dowód uskutecznionej zapłaty w odpisie dołączyć do zeznania.**

Na osoby, które w terminie zeznania nie złożą, ewentualnie nie zdążą ze złożeniem, **ustawa nakłada obowiązek,** pod rygorem przymusowego ściągnięcia, **wpłacenia połowę podatku wymierzonego za rok poprzedni.**

Raz jeszcze czuję się w obowiązku podkreślić doniosłość składanego w terminie zeznania, od tego bowiem zależy spokój obywatela, odciążenie w pracy urzędnika skarbowego i egzekutora. Państwu zaoszczędza się zbytecznych rozchodów, a sobie kłopotów, nieprzyjemności i łez.

O podatku obrotowym pomówimy w dalszym ciągu.

Fachowiec.

Rząd znowelizuje a podatnik zbankrutuje!

Danina majątkowa jako stały podatek.

Min. skarbu opracowało projekt nowelizacji ustaw o podatku dochodowym i majątkowym. Projekt nowelizacji podatku majątkowego przewiduje zniżenie tego podatku z jednego miljarda o 407 milj. zł. Będzie to podatek stały, płacony rocznie a da skarbowi państwa 60 000 000 rocznie. Podatek dochodowy w myśl projektu nowelizacyjnego, ma się opierać na wzorach francuskich i angielskich.

Będzie to podatek cedułowy, który wprowadza podział na kategorje. Tak więc np. lekarz, który posiada majątek ziemski, będzie płacił oddzielnie podatek jako lekarz, oddzielnie jako właściciel ziemski. Oba powyższe projekty nowelizacyjne rozpatrywane będą na najbliższem posiedzeniu Rady finansowej.

Pożar trwający 67 lat.

Technicy nie mogą sobie dać rady z płonącą kopalnią.

W Stanach Zjednoczonych istnieje kopalnia węgla „Summit Hill“, w której pożar szerzy się już od 67 lat i nie bacząc na niesłychane wprost wysiłki dotychczasowe, połączone ze znacznemi ofiarami pieniężnemi — przeszło 3 miljony dolarów — nie zdołano opanować go po dzień dzisiejszy. Zbytecznem byłoby chyba nadmieniać, że straty są olbrzymie, nieobliczalne bowiem ilości węgla spłonęły przez tyle dziesiątków lat w sposób najzupełniej nieprodukcyjny.

Pożar ten, jak zresztą wiele innych, powstał na skutek drobnej nieostrożności, popełnionej w swoim czasie przez jednego z robotników. Górnicy mieli dawniej zwyczaj ustawiać w głębi szacht, koło wejścia do windy, małe piecyki węglowe, które oddawały im najrozmaitsze przysługi. Pewnego dnia robotnik, mający obowiązek czyszczenia piecyka, wytrząsnął zeń popiół do drewnianego wózka, nie zauważywszy tlejących jeszcze kawałków węgla. Wózek pełen śmieci i wszelakich odpadków, odstawiony został do podziemnej remizy, znajdującej się na końcu długiego korytarza, skąd zabierano go zazwyczaj dopiero po upływie dwóch tygodni. Gdy w oznaczonym dniu udali się robotnicy do remizy po wózek, spostrzegli ku najwyższemu przerażeniu, że całe rusztowanie drewniane tej części korytarza stoi w płomieniach. Zamurowano bezzwłocznie ten odcinek, spodziewając się tym sposobem stłumić pożar, ogień jednak przedostał się do warstw węglowych i od tego czasu szerzy się z niepohamowaną siłą, czyniąc wszelką akcję ratunkową nadaremną. Towarzystwo eksploatujące tę kopalnię, zwracało się już wielokrotnie do uczonych, inżynierów, chemików etc., przyrzekając wysokie nagrody za opanowanie niszczącego żywiołu, żadne jednak usiłowania nie dały dotychczas pomyślnych wyników.

Taniec bolszewicki.

Ma być podobny do uderzeń maszyny.

Rząd sowiecki, uważając, że shimmy, charleston etc. są tańcami burżuazyjnymi, a przeto sprzecznymi z ideologją komunistyczną, inauguruje „taniec maszyny“, skomponowany w myśl haseł bolszewickich. Polega on na naśladowaniu ruchów maszyny parowej, nogi zaś winny uderzać w podłogę, zachowując rytm młota, walącego w kowadło“. — By silniej zaakcentować właściwy sens tego „proletarjackiego tańca“, muzyka winna imitować jednocześnie odgłosy fabryczne!

Z WIELKOPOLSKI i POMORZA

Trzymajcie się drogi przepisowej!

Toruń, 24. 3. (Pat.) Dowództwo Okręgu Korpusu VIII komunikuje:

Wobec coraz częściej zachodzących wypadków osobistego zgłaszania się osób cywilnych w DOK i u szefów służby w sprawach prywatnych, Dowództwo Okręgu Korpusu zawiadamia, że tego rodzaju postępowanie nie tylko nie wpływa na przyśpieszenie biegu spraw, lecz przeciwnie powoduje utrudnienia w urzędowaniu.

Dla zaoszczędzenia zainteresowanym zawodów i możliwych przykrości podaje się do wiadomości, że wszystkie prośby, wnioski, reklamacje itp. należy wnosić do kompetentnych władz niższych. Dotyczy to specjalnie spraw poborowych, które załatwiają odnośne Powiatowe Komendy Uzupełnień.

Janówiec.

Miasteczko spółdzielni rolniczych. Jest niem Janówiec pod Gnieznem, które posiada następujące spółdzielnie: Bank Ludowy, Rolnik, Spółdz. Ziemska, Spółdz. drenarską, Spółdz. mleczarnię, Spółdz. suszarnię ziemniaków, Bank Raiffeisena, Spółdz. zakupu bydła, Spółdzielczy Dom Towarowy i hotel, oraz niemieckie spółdzielnie zakupu zboża, młyn i parową piekarnię. Spółdzielnię spożywców „Zgoda“ zlikwidowano niedawno.

Większość tych spółdzielczych przedsiębiorstw jest jeszcze niestety w ręku niemieckiem. Prócz Banku Ludowego, Rolnika i Spółdz. Ziemskiej znajduje się pod częściowym zarządem polskim Suszarnia Ziemniaków, wszystkie inne spółdzielnie służą wyłącznie interesom Niemców. Niemieckie spółdzielnie w roku ub. nie rozwijały się korzystnie, niektóre z nich, np. Dom Towarowy, poważne wykazały straty (przeszło sto tysięcy zł.).

Z polskich spółdzielni rozwija się znakomicie Bank Ludowy pod kierownictwem p. Sebela z Bydgoszczy. Również Rolnik w Janówcu zyskuje coraz więcej zaufania wśród okolicznych gospodarzy, dzięki staraniom nowego zarządu.

Najbogatszą spółdzielnią jest Suszarnia ziemniaków. Proces pomiędzy członkami Polakami a Niemcami toczy się obecnie przed sądem najwyższym w Warszawie. Szkoła rolnicza w Janówcu pod dzielnem kierownictwem p. Siuty, szkoła gospodarstwa domowego (niemiecka), szkółka drzew owocowych, majątek doświadczalny Włoszanowo tuż pod miastem — wszystko to czyni z Janówca typowe miasteczko spółdzielczo-rolnicze.

Okoliczni rolnicy myślą już o stworzeniu spółdzielni jajczarskiej i hodowli drobiu. Będą więc w Janowcu istniały wszystkie prawie rodzaje spółdzielni.

Należy również nadmienić, że w okolicy Janówca znajduje się gęsta i dobrze zorganizowana sieć kółek rolniczych, które w wielkiej mierze przyczyniają się do podniesienia oświaty rolniczej. Niewielu już posiada okolica Janówca gospodarzy, którzy nie są członkami kółka rolniczego. Nawet Niemcy wstępują do kółek rolniczych, choćby z tego względu, aby móc korzystać z kredytów rolniczych w Banku Ludowym, któremu Państwo Bank Rolny stosunkowo wysokie przydzielił kwoty, uwzględniając widocznie specjalne warunki okolicy Janówca.

Z Gniezna.

Z jarmarku kwartalnego. Podczas ostatniego jarmarku przytrzymano 4 osoby, które uprawiały handel, nie posiadając świadectwa przemysłowego. Towar obłożono aresztem, właścicieli zaś odstawiono do urzędu skarbowego.

Ujęcie znanego złodzieja. W ub. tygodniu ujęła policja niej. Jana Szyffmanna, oddawna poszukiwanego za popełnienie kilku kradzieży w powiecie gnieźnieńskim.

Kradzież. Pewnemu gospodarzowi ze Strychowa, pow. gnieźnieńskiego skradziono z kopca oddalonego około 200 m. od podwórza, 20 ctr. kartofli. Sprawców kradzieży w osobach Jana Latały ze Strychowa, barta jego Władysława i Andrzeja Sokołowskiego wyśledzono i odstawiono do sądu.

Sprzedaż skonfiskowanych wag. We wtorek dnia 22 bm. o godz. 11 przed poł. sprzedawane będą w Gnieźnie na rynku skonfiskowane wagi różnego gatunku najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą. Wagi te są naprawione i przepisowo wzorcowane.

Kradzież roweru. Z przedsionka kasy chorych skradziono rower damski, wartości 180 zł., własność p. Eli Kropf. Policja jest na tropie sprawcy.

Sąsiedzi zrobili doniesienie, że syn targnął się na życie swego ojca.

Przed dwoma tygodniami na skutek informacji zasięgniętych w Urzędzie Śledczym, zamieściliśmy artykulik, że we wsi Wielki Komorsk poczta Warlubie powiat Świecie rozegrała się tragedja w zagrodzie Urbańczyków. Tadeusz Urbańczyk 21-letni młodzieniec słuchacz kursów handlu drzewem i ziemiopłodami w Bydgoszczy targnął się w czasie sprzeczki na życie swego ojca Michała, uderzył go tempem narzędziem w głowę, tak że ofiara dogorywa w szpitalu.

Całe to zajście przedstawia się całkiem inaczej.

Pomiędzy Tadeuszem Urbańczykiem a jego ojcem wynikła sprzeczka. Sąsiedzi słysząc krzyki wyimaginowali sobie, że to Tadeusz musiał poranić swego ojca, zawiadomili policję w Warlubiu, a ta nadała do Bydgoszczy telefonogram, by policja aresztowała Urbańczyka, co też miało miejsce.

Po zbadaniu dokładnie sprawy okazało się, że Tadeusz Urbańczyk ojca swego nie uderzył, tenże ojciec nie walczył ze śmiercią i nie leżał w szpitalu. Urbańczyka aresztowanego pod zarzutem usiłowania zabójstwa ojca, naturalnie zwolniono. Cała ta sprawa spowodowana była jedynie niedźwiedzią przysługą sąsiadów, którzy wtrącili się w nieswoje sprawy i młodemu człowiekowi wyrządzili krzywdę moralną.

Pogrzeb ś. p. Karola Balińskiego, starosty strzelińskiego.

Nieubłagana śmierć wyrwała z grona czynnych dla dobra Ojczyzny Polaków, ś. p. Karola Balińskiego, który od r. 1921 piastował urząd starosty powiatu strzelińskiego.

Zgon nastąpił po dłuższej, ciężkiej chorobie, po zaopatrzeniu chorego sakramentami św.

W ub. niedzielę odbyła się eksportacja zwłok z domu żałoby do miejsc. kościoła farnego. Karawan otoczony był przez delegacje towarzystw z sztandarami, przedstawicieli władz, młodzież szkolną oraz tłumy obywtelstwa. Nad trumną przemawiał p. dr. Trzciński, b. minister zaboru pruskiego. Kondukt prowadził ks. radca Czechowski.

W poniedziałek, dnia 21 bm. odprowadzono ś. p. starostę Balińskiego do miejsca wiecznego spoczynku. Przybył również wojewoda poznański, p. hr. Bniński. Straż honorową pełniło miejscowe Bractwo Strzeleckie. Po uroczystej mszy św., celebrowanej przez ks. prob. Skrzypińskiego i podczas której przygrywała orkiestra wojskowa, a pienia wykonał miejscowy chór kościelny, wygłosił ks. proboszcz Sołtysiński z Siedlimowa przemówienie.

Trumnę wyniosło z kościoła Bractwo Strzeleckie. Kondukt żałobny był nader okazały. Prowadził go ks. radca Czechowski w otoczeniu 11 księży.

Po odprawieniu modłów i oddaniu trzykrotnej salwy z karabinów, złożono przy dźwiękach marsza żałobnego zwłoki do ciemnego grobu. Pamięć po zmarłym nie zaginie, o czem świadczy tłumny udział ludności z całego powiatu w uroczystości pogrzebowej.

Zebranie rzemieślników rolnych filji powiatu szubińskiego, odbędzie się w niedzielę, dnia 27 bm. o godz. 12,30 w lokalu p. Budzyńskiego (Wielkopolanka) w Szubinie. Ref. sekr. okr. dh. Gołąbek z Bydgoszczy. — O liczny udział uprasza. **Zarząd.**

Płace robotników rolnych

na miesiąc marzec 1927 r.

Niżej podpisana komisja, wymieniona w par. 15 I. kontraktu taryfowego na rok 1926-27 obliczyła płace dla deputatników i pozostałych robotników rolnych na miesiąc marzec 1927 na podstawie ustalonej ceny 20,54 zł. za 50 kg żyta oraz odpowiednich paragrafów kontraktu taryfowego na rok 1926-27 jak następuje:

Województwo poznańskie.

Ordynarjusze: ręczniacy — 7 ctr. żyta rocznie, 13,70 zł. miesięcznie; skotarze-stróże — 8 ctr. ż. roczn. — 13,70 zł. mies.; fornale — 9 ctr. ż. rocznie, 15,40 zł. mies.; włódarze i stangreci — 10 ctr. ż. roczn., 17.10 zł. mies.; rzemieślnicy — 12 ctr. ż. rocznie, 20,54 zł. miesięcznie.

Powiat inowrocławski i strzeliński.

Ordynarjusze: ręczniacy — 8 ctr. żyta rocznie, 13.70 zł. miesięcznie; skotarze-stróże — 9 ctr. ż. rocznie, 17.10 zł. mies.; włódarze i stangreci — 10 ctr. ż. roczn., 17,10 zł. mies.; rzemieślnicy — 12 ctr. ż. roczn. — 20,54 zł. miesięcznie.

W całem województwie.

Chałupnicy: dziennie 2,38 zł.; kobiety: za 1 godzinę 0,42 zł.

Zaciąg.

Kategorja I a: dziennie podług obopólnego porozumienia; kat. I b: dziennie chłopcy i dziewczęta od lat 15—16 0,68 zł.; kat. II a: dziennie chłopcy i dziewczęta od lat 16—18 1,19 zł.; kat. II b: dziennie dziewczęta ponad lat 18 1,36 zł.; kat. III.: dziennie chłopcy od lat 18—21 1,70 zł.; kat. IV: mężczyźni ponad lat 21, wykonujący wszelką pracę męską i do kosy — 2,50 zł. dziennie.

Wielkopolskie Towarzystwo Rolnicze:
(—) Fragstein.

Arbeitgeberverband:
(—) Friederici.

Zjednoczenie Zawodowe Polskie:
(— Porasiński.

Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe:
(—) St. Bresiński.

WYBRANOWO, p. Inowrocław. (Wskutek nieostrożności chłopca, spłonął chlew). W ub. czwartek w Wybranowie wybuchł pożar. Skutkiem nieostrożnego obchodzenia się z ogniem 14-letniego chłopca Jana Gapińskiego zapalił się chlew. Mimo energicznej akcji ze strony dzielnych strażaków chlew spłonął doszczętnie, a w nim 3 wieprze i kilkanaście kur, własność robotników dominjalnych. Na szczęście spalone rzeczy były ubezpieczone na sumę 2500 zł.

POZNAŃ. (Poważny dar na rzecz szkół polskich). W związku z podjętą obecnie przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego akcją zasilenia bibljotek szkolnych książkami polskiemi. Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu zaofiarowała na rzecz seminarjów nauczycielskich na naszych kresach zachodnich i wschodnich oraz na rzecz szkół powszechnych kuratorjum poznańskiego i pomorskiego wydawnictw swych na sumę ogólną złotych 25.000, rozsyłając komplety książek oprawnych, zupełnie gotowych do włączenia do bibljotek szkolnych, według wskazówek Min. W. R. i O. P. względnie odnośnych kuratorjów. Przykład godny naśladowania!

Z POMORZA.

ŚWIECIE. Odczyt o misjach, wygłoszony w ub. niedzielę w sali p. Popławskiego przez jednego z OO. misjonarzy z Górnej Grupy, cieszył się tak niezwykłem powodzeniem, że znaczna ilość osób musiała odejść, nie mogąc się pomieścić w największej u nas sali. Odczyt objaśniały znakomite przeźrocza.

Film p. t. „Życie i męka Chrystusa“ wyświetla kino-teatr „Astoria“ w Świeciu. Film ten ma olbrzymie powodzenie.

BYSŁAW, pow. tucholski. (Owocna działalność kasy Stefczyka). Kasa Stefczyka miała od czasu założenia (maj ub. r.) do końca ub. roku obrotu na około 63.000 zł. Pożyczek udzielono przeszło 30.000 zł., depozytów złożono przeszło 7000 zł. W tych dniach odbyło się walne zebranie kasy. Do zarządu wybrani zostali ponownie: pp. Szterc — prezes, Finc — zastępca, Kamiński — kasjer, Bartz z Wełpina — kontroler.

Jarmark. W ub. środę odbył się w Bysławiu tegoroczny wiosenny jarmark. Spędzono około 180 koni i około 100 sztuk bydła. Ceny wahały się od 100 do 600 zł. za konie, i od 280 do 500 za krowy. Targ był ożywiony.

UNISŁAW, pow. Chełmno. W sobotę dn. 26. marca 27 r. odbędzie się o godz. 2.30 w hotelu p. Ehlerta zebranie nauczycielstwa celem założenia koła „Stowarzyszenia Chrz. Nar. Nauczycielstwa Szk. P.“ Referent prezes Zarządu Pomorskiego poseł A. Nowicki. O liczny udział prosi Pomorski Zarząd Okr.

CHEŁMŻA. Tow. Ogrodnicze odbędzie swe miesięczne zebranie w niedzielę, dnia 27 bm. o godz. 2 po poł.

PRZEPAŁKOWO, pow. Sępólno. (Wieczornica). Szkoła miejscowa pod kierownictwem p. Rydelka urządziła na rzecz „Miesiąca książki“ dla młodzieży w ub. niedzielę wieczornicę. Na program złożyły się śpiewy i deklamacje dzieci oraz przedstawienie p. t. „Rzemieślnicy“. Mali aktorzy wywiązali się ze swych ról dobrze.

ŁASIN, pow. grudziądzki. (Popieranie i sprowadzanie żydów). Mistrz piekarski Stanisław Dramiński, który za Niemców pisał się z chlubą Stanislaus von Dramiński, wydzierżawił sklep w swym domu żydowi. Sklep ten do niedawna miał p. Sadowski, który przeniósł się następnie do Grudziądza. Z p. Sadowskim skarżył się Dramiński, bo twierdził, że sam sklep ten potrzebuje dla siebie. Rodakom, którzy każdą cenę byliby dali p. Dramińskiemu, by tylko do Łasina nie wpuścić żyda, dał Dramiński wymijającą odpowiedź.

Łasin, dawniej zażydzony, odżydził się, gdy p. Górny wykupił ostatni interes żydowski. A teraz niestety znów zalewa Łasin żydostwo.

STAROGARD. (Walny zjazd Wojaków). W dniu 27 bm. odbędzie się w Starogardzie w sali Sokolniczówki walny zjazd delegatów Tow. Powst. i Wojaków, okręgu Starogard. Zbiórka i przyjęcie delegatów na dworcu o godz. 9.30. Po wysłuchaniu Mszy św. rozpoczną się obrady.

Powszechne wykłady uniwersyteckie. Grono docentów uniwersytetu poznańskiego wygłosi tu w najbliższych tygodniach cykl wykładów naukowo-popularnych.

Walne zebranie Stow. Urzędników Skarbowych odbyło się w ub. niedzielę w gmachu Urzędu Skarbowego. Wybrano nowy zarząd, do którego weszli: M. Krzyżanowski — prezes, L. Piotrowski — wiceprezes, Tuz — sekretarz, Sobota — skarbnik, oraz pp. Kurek i Kołodziejczak. Uchwalono założyć kasę pogrzebową w łonie tow.

PELPLIN. (Z życia podoficerów rez.) W ub. niedzielę odbyło się w Pelplinie zebranie organizacyjne miejsc. koła Podoficerów rez., na które przybył również delegat z Torunia p. Felski. Wygłosił on ciekawy referat o niebezpieczeństwie wewnętrznem kraju i znaczeniu oraz celach Związku.

Zwołaniem zebrania zajął się intensywnie p. Spych. Po odczytaniu statutu zapisało się 22 członków, poczem wybrano zarząd, w skład którego weszli pp. Rezmer, Gedowski, Spych,, Gardzielewski, Fr. i Jan Kadzikowscy, oraz Rogalecki.

KOŚCIERZYNA. (Poświęcenie ołtarza św. Józefa.) W ub. niedzielę w kościele parafjalnym poświęcono nowy ołtarz św. Józefa, ufundowany przez miejscowych kolejarzy. Jest to już drugi ołtarz, który powstał w ostatnich kilku tygodniach w naszym kościele dzięki staraniom ks. prob. Nawackiego i miejscowego społeczeństwa.

„Wesele“ Wyspiańskiego. W niedzielę, dnia 20 bm. odegrało miejscowe gimnazjum w sali hotelu „Bazar“ „Wesele“ Wyspiańskiego wcale udatnie. Na wstępie p. prof. Brucki w dłuższej przemowie objaśnił ideę głośnego tego dramatu. Przedstawienie wywarło na widzach głębokie wrażenie.

PUCK. (Echa „epilogu smutnego zajścia“). Na notatkę naszą z dn. 19 bm. p. t. „Epilog smutnego zajścia“ otrzymaliśmy od puł. Leonkowa nast. sprostowanie: „nieprawdą jest bym był w nietrzeźwym stanie, napadał i obrażał Pomorzan i Kaszubów, oraz, że zostałem znieważony przez por. Neumana.

Natomiast prawdą jest, że por. Neuman po bezskutecznem usiłowaniu sprowokowania jednego obywatela Pucka przeciwko mnie, sam usiłował targnąć się na mnie, lecz bezskutecznie. Ten zamiar zdążyłem unicestwić obroną czynną, którą niestety zmuszony byłem zastosować“.

— Obostrzenia dla samotnych emigrantek do Kanady. Urząd emigracyjny ogłasza, że kanadyjski inspektor emigracyjny w Gdańsku, udzielający wiz emigrantom, jadącym samotnie do tego kraju, żąda świadectw moralności, wystawionych przez urząd gminny lub przez właściwego proboszcza.

Wiadomości z Grudziądza.

Dyżury nocne aptek.

Od dnia 19 do 25 bm. apteka pod Orłem, ul. 3 Maja 25, tel. 360.

Wypożyczalnia książek przy Lidze Morskiej i Rzecznej, Lipowa 31, wejście z podwórza, otwarta we wtorki, czwartki i soboty od godz. 4 do 7. W tymże czasie przyjmuje się zapis nowych członków czytelników i członków Ligi Morskiej i Rzecznej.

Kalendarzyk teatralny.

Piątek: „Czar munduru", przedstawienie popularne, po cenach zniżonych od 50 gr. do 2 zł.

Sobota: „W przystani", premjera.

Kino „Orzeł" wyświetla film p. t. „Ostatnie dni Pompei". Wkrótce „Białe noce" i „Kurjer carski".

Kino Apollo wyświetla film p. t. „Kochanka gwardzisty".

Adwentowicz w Grudziądzu. Jak się dowiadujemy, przyjedzie wkrótce do Grudziądza Teatr Objazdowy Karola Adwentowicza i wystawi w Teatrze Miejskim dwie nowości z repertuaru teatrów warszawskich: „Mecenas Bolbec" oraz „Uśmiech losu".

Z Tow. Polskiego Czerwonego Krzyża. W ub. środę odbyło się posiedzenie zarządu i komitetu Czerw. Krzyża. Przewodniczyła prezeska p. Żyborska. Sprawozdanie z posiedzenia zarządu okręgowego P. C. K. wygłosiła delegatka p. Łotyszowa. Komitet uchwalił zakup materjałów sanitarnych, celem uzupełnienia magazynów. Pozatem ustalono, że roczne walne zgromadzenie odbędzie się w dniu 7 kwietnia br.

Walne zgromadzenie „Zjednoczenia". W dn. 31 bm. o godz. 8 wiecz. w hotelu Kellasa, przy ul. Wybickiego odbędzie się walne zebranie „Zjednoczenia".

Z życia nauczycielskiego. W ub poniedziałek odbyło się posiedzenie wydziału wykonawczego zarządu wojewódzkiego Chrz. Nar. St. Naucz. Szk. Powsz. Posiedzenie otworzył prezes pos. Nowicki i poświęcił kilka serdecznych słów pamięci śp. Stanisława Śliwińskiego, b. wiceprezesa zarządu okręgowego, wizytatora kuratorjum okręgu pomorskiego.

Następnie prezes pos. Nowicki złożył sprawozdanie ze swoich podróży po prowincji. Zarząd okręgowy uchwalił zorganizować w czasie letnich wakacyj kursy przygotowawcze do wyższych kursów nauczycielskich i to w miejscowościach nadmorskich, jak w Pucku, Gdyni, Wejherowie i Kartuzach. Pracami przygotowawczemi kieruje referent oświatowy zarządu p. Delawski, który wysłał w tych dniach komunikat do wszystkich kół.

Prócz tego czyni zarząd starania, aby w porozumieniu z kuratorjum zorganizować szereg wyższych kursów nauczycielskich w ważniejszych miejscowościach Pomorza, jak: w Toruniu, Grudziądzu, Chełmży, Wąbrzeźnie, Brodnicy, Laskowicach, Tczewie, Starogardzie, Wejherowie i Chojnicach. Zgłoszenia przyjmują poszczególne zarządy kół, od których można się dowiedzieć o szczegółach.

Następnie kierownik biura p. Kalinowski złożył sprawozdanie ze swej działalności. Uchwalono zwołać zebranie nauczycielstwa w Unisławiu w sobotę dnia 26 bm. w hotelu p. Ehlerte, celem założenia nowego koła (64 z rzędu).

Zgon zasłużonego członka palestry pomorskiej. W ub. czwartek zmarł po długiej chorobie zasłużony prawnik, b. prezes sądu okręgowego w Grudziądzu, ś. p. Jacek Żyborski, w wieku lat 63. Zmarły cieszył się ogólnym szacunkiem i uznaniem społeczeństwa miejscowego, które z jego śmiercią straciło zasłużonego i ogólnie szanowanego obywatela.

Odlot pilotów. W ub. poniedziałek 31 płatowców odleciało z Grudziądza do Dęblina w związku ze zlikwidowaniem tutejszej szkoły pilotów i przeniesieniem elewów do szkoły dęblińskiej. Ostateczna likwidacja szkoły ukończoną zostanie do kwietnia. W tym terminie reszta statków szkolnych i urządzeń przetransportowana zostanie do Dęblina.

Ostatnia ofiara zimy. We wsi Szczepanki zdarzył się w ub. wtorek wstrząsający wypadek, którego ofiarą padł 15-letni Bronek Ludwik. Mianowicie, Ludwik, miast rano udać się do szkoły, poszedł na jeszcze zamarznięte jeziorko, nie wielkie, ale bardzo głębokie, gdzie zaczął używać ślizgawki. W odległości ok. 20 m. od brzegu lód nie wytrzymał ciężaru chłopca i załamał się, chłopiec dostał się do wody i utonął.

Wykład Tow. Krajoznawczego. Następny wykład z ramienia Tow. Krajoznawczego odbędzie się w auli seminarjum nauczycielskiego w piątek, dnia 25 bm. Wykład na temat „Z biegiem Wisły od Krakowa do Warszawy" wygłosi p. kpt. Piątkowski.

O ogród botaniczny. W ub. poniedziałek odbyło się zebranie przedstawicieli wszystkich miejscowych szkół średnich, wydziałowych i ludowych, przedstawicieli Tow. upiększania miasta i Tow. Krajoznawczego oraz inspektora szkolnego, celem założenia w Grudziądzu ogrodu botanicznego. Zebraniu przewodniczył p rektor Tkaczyk, sekretarzował p. prof. Ożga. Referaty wygłosili: inspektor ogrodów miesjk. p. Wodwud i prof. sem. p. Śliwa.

Uchwalono wybrać komisję propagandową z p. radcą dr. Sujkowskim na czele, komisją programową z p. rekt. Tkaczykiem na czele i komisją wykonawczą z p. Wodwudem na czele. W niedzielę, t. j. dnia 27 bm. nastąpi zwiedzenie terenu przyszłego ogrodu botanicznego. Przypuszczać należy, że magistrat m. Grudziądza, znany ze swej życzliwości dla urządzeń naukowych, poprze wydatnie subwencją inicjatywę założenia ogrodu.

Pomysłowi złodzieje. Do p. Pechold, zam. przy ul. Lipowej 29, zgłosiło się jakieś małżeństwo i wynajęło pokój, przyczem zapłacili tytułem zadatku 3 złote. Ciż sami udali się następnie do składu bławatów firmy „Jacobi", wybrali towarów na 130 zł., każąc odesłać je sobie do domu. na Lipową 29, gdzie mieli za nie zapłacić. Towar został im tam faktycznie dostarczony, a chłopiec który go przyniósł, domagał się zapłaty. Wówczas „pani" zostawiła chłopca z mężem, a sama udała się nibyto do krawca na Forteczną, zabierając ze sobą ów „kupiony" materjał. Po jakimś czasie „pan" również się ulotnił. Właścicielka mieszkania nie wie, kim są przygodni lokatorzy.

Znaleziony koń. Niej. p. Lewandowski zameldował w komisarjacie, że na drodze z Dąbrówki do Szosy Kłódzkiej znalazł konia, którego zabrał do siebie. Prawy właściciel może go odebrać za zgłoszeniem się w II-gim komisarjacie p. p. przy ul. Sobieskiego 7.

Czyj portel? Niejaki p. Jastrzębski znalazł portfel skórzany. Portfel jest do odebrania za udowodnieniem prawa własności w III. komis. pol. państw.

Wykład o flocie polskiej. Wykład o Witu Stwoszu został w ostatniej chwili odwołany. W przyszły wtorek natomiast wygłoszony zostanie odczyt na temat „Historja dawnej floty polskiej", który wygłosi p. prof. dr. Kleczkowski w auli gimnazjum żeńskiego przy ul. Trynkowej, o godzinie 6,30 wiecz.

Wiosenny bieg na przełaj (3000 mtr). Ruchliwe Tow. Spart. „Olimpja" urządza w dn. 27 bm. wiosenny bieg na przełaj 3000 mtr. Piśmienne zgłoszenia z dołączonem wpisowem w postaci 50 gr. przyjmuje do dnia 24 bm. p. J. Kujawa, Grudziądz, Tuszewska Grobla 18.

Stowarzyszenie Katol. Młodzieży Polskiej przy Farze urządza w czwartek dnia 24 bm. o godz. 8 wieczór zebranie w salce parafjalnej. Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy.

Zakończenie kursów gazowych dla straży ogniowej. W ub. czwartek odbyło się w sali posiedzeń rady miejskiej uroczyste zakończenie kursu przeciwgazowego dla straży ogniowej. Władze wojskowe, pod których kierownictwem kurs się odbywał, reprezentowane były przez p. gen. Ładosia oraz przez d-cę 64 pp. Do egzaminów przystąpiło trzydziestu kilku strażaków, poczem tym, którzy je zdali, wydane zostały dyplomy instruktorskie.

Sensacyjna impreza sportowa. Staraniem dziennikarzy grudziądzkich oraz artystów teatru miejskiego odbędzie się wkrótce w Grudziądzu sensacyjna impreza sportowa, mianowicie zawody piłki nożnej „Artyści" — „Prasa". Podobne zawody w roku ub. spotkały się z nader żywą sympatją i życzliwością wśród społeczeństwa miejscowego, gdyż dostarczyły zebranym widzom szereg chwil prawdziwej emocji sportowej. Tegoroczne zawody wypadną zapewne jeszcze lepiej, gdyż staranne przygotowanie do nich trwają już dłuższy czas.

Hurtownia Monopolu spirytusowego. Z dn. 1 kwietnia br. w Grudziądzu, przy ul. Wybickiego 31 została uruchomiona Hurtownia Państwowego Monopolu Spirytusowego, której kierownikiem mianowano p. Tadeusza Strzeleckiego.

O kolonje letnie. Walne zebranie oddziału grudziądzkiego Towarzystwa opieki nad dziećmi odbędzie się w poniedziałek dnia 28 bm. o godz. 6 wiecz. w sali posiedzeń rady miejskiej. Porządek dzienny obejmuje m. i. sprawozdanie z rocznej działalności oddziału i wybory nowego zarządu.

KRONIKA POLICYJNA.

Kradzież zegarka. Andrzejowi Boguckiemu, niewyśledzeni dotąd sprawcy skradli złoty zegarek, wartości pareset złotych.

Ujęcie przemytnika. Od pewnego już czasu zwracał uwagę władz akcyzowych przemytnik tytoniu, Franciszek Cegłowski, przy ul. Czerwonodwornej. Gdy na zasadzie obserwacji wina Cegłowskiego nie ulegała już wątpliwości, władze policyjne aresztowały go. W tej chwili Cegłowski rzucił się na jednego z policjantów, poczem usiłował zbiedz. Wywiązała się gonitwa po ul. Chełmińskiej, przyczem jeden z ścigających funkcjonarjuszy urzędu skarbowego dał strzał w powietrze. Dopiero wtedy Cegłowski zatrzymał się i pozwolił się aresztować.

Tournée Teatru Grudziądzkiego z misterjum pasyjnem „GOLGOTA".

Chojnice, piątek, 25 marca: po poł. o godz. 4 i wieczorem o godz. 8.

Kościerzyna, sobota, 26 marca, popołudniu o godz. 4 ,wieczorem o godz. 8.

Kartuzy, niedziela, 27 marca, popołudniu o godz. 4, wieczorem o godz. 8.

Pucks.

Z zebrania wędzarzy ryb. Tut. Zw. Wędzarzy już od dłuższego czasu czynił starania, celem uzyskania pożyczki na rozwój przemysłu rybnego. W ub. niedzielę zwołano do sali posiedzeń magistratu zebranie wędzarzy z Pucka i całego półwyspu, ze względu na przyjazd przedstawiciela Banku Gospodarstwa Krajowego z Gdyni, celem przeprowadzenia pertraktacji z miejscowymi wędzarzami co do udzielenia im pożyczek.

Pertraktacje te pozostały bez rezultatu gdyż Bank Gospodarstwa Krajowego dla zabezpieczenia pożyczek postawił jako warunek, by tut. Kasa Miejska żyrowała pożyczki, na co magistrat nie zgodził się. Wędzarze starają się obecnie o uzyskanie pożyczek od Banku na innych warunkach.

Zebranie obywatelskie. W najbliższym czasie ma być zwołane w Pucku specjalne zebranie obywatelskie, na którem przewodniczący p. Krause ma wygłosić sprawozdanie z całorocznej działalności rady miejskiej. Ponadto ma być omawiana szczegółowo sprawa zakupu motoru dla tut. elektrowni.

Skazanie złodziejek. Onegdaj pisaliśmy o dokonanej kradzieży z włamaniem w Chłapowie u niejakiego Jeki, dokonanej przez Martę Angel i Rozalję Mudlaff z Pucka. Rozprawa karna w tej sprawie odbyła się w ub. sobotę przed izbą karną w Wejherowie. Angelównę skazano na 2 lata domu karnego, Mudlaffównę zaś na 3 mies. więzienia.

Tczew.

Gorąca krew. W pewnym domu przy ulicy Podgórnej między lokatorami przyszło do sprzeczki, a następnie, jak to zwykle bywa, do bójki, z czego powstało zbiegowisko. Sprawą zajmie się sąd.

Brak węgla w porcie tczewskim. Od kilku dni zauważyć się daje na stacji przeładunkowej zastój w porcie, który został spowodowany niedostarczeniem węgla w przewidzianym terminie.

Kalendarzyk zebrań Ch. D. na Pomorzu.

Grzybno, p. Chełmno. Wiec Polek Stron. Chrześc Dem. odbędzie się dnia 26. marca br. w szkole o godz. 7 wieczór.

Czarze, pow. Chełmno. Wiec Polek Stron. Chrześc Dem. odbędzie się 27 marca br. o godz 12. w sali parafjalnej.

Ostromecko, pow. Chełmno. Wiec Polek Stron Chrześc. Dem. odbędzie się 27 marca br. o godz. 5 popoł w sali p. Mąki.

Na wszystkich wiecach przemawia poseł Nowicki. **Zarząd Okręgowy.**

STAROGARD.

Zebranie koła Chrześc. Dem. odbędzie się w sobotę, 26 bm. o godz. 8 wiecz. w hotelu Poznańskim. Sympatycy mile widziani.

Zarząd.

Wiadomości z Torunia.

Nocny dyżur ma od dnia 19 do 25 bm. włącznie apteka pod „Lwem", Rynek Nowomiejski.

Teatr Miejski. W piątek dnia 25 bm. teatr nieczynny.

W sobotę dnia 26 bm. o godzinie 3,30 po poł. przedstawienie dla szkół i wojska. Odegrany zostanie dramat Rostanda „Orlę".

Wieczorem o godz. 8,30 pierwszy wielki popularny koncert symfoniczny, poświęcony muzyce niezapomnianego M. Karłowicza, wykonany połączonemi siłami orkiestry Opery Pomorskiej i orkiestry Instytutu Muzycznego w Bydgoszczy, (razem 58 osób). Ogromną atrakcją tego niezwykłego wieczoru, będzie występ znakomitej wirtuozki skrzypaczki p. Ireny Dubiskiej, znanej i gorąco oklaskiwanej na estradach stolic europejskich.

W niedzielę, o godz. 3,30 wodewil „Polacy w Ameryce".

W niedzielę wieczorem opera Wagnera „Lohengrin"

Jubileusz artystki p Zołopińskiej. W ub. wtorek artystka Teatru miejskiego p. Zołopińska obchodziła 55-letni jubileusz pracy scenicznej. Z okazji tej rocznicy teatr wystawił „Grube ryby", w których jubilatka wzięła udział. P. Zołopińskiej zgotowano serdeczną owację.

Zebranie Tow. Kupców Chrześc. W ub. poniedziałek odbyło się w sali „Dworu Artusa" zebranie Tow. Kupców Chrześc. przy licznym udziale członków. Obradom przewodniczył prezes p. Januszkiewicz. Po odczytaniu protokułu uchwalono wysłać pismo wyrażające uznanie do p. Szwieca, za bohaterskie uratowanie tonących chłopców, poczem p. Czachla złożył sprawozdanie, ze zjazdu delegatów tabaczników w Warszawie, który to zjazd wezwał wszystkie sekcje tabaczne do ustalenia nowych form dochodowości. Następnie uchwalono wnieść podanie o przedłużenie czasu pracy w handlu w okresie przedświątecznym o 2 godziny dziennie. Pozatem zarząd podał do wiadomości, iż dzięki jego zabiegom kurs guldena przy opłatach kolejowych z Gdańska został uzgodniony z kursem giełdy warszawskiej i wynosi 174. Kuratorjum szkolne zgodziło się na utworzenie kursów dokształcających dla uczni kupieckich w szkole Izby Handlowej. W skład nowej komisji szacunkowej weszło z Tow. 12 członków.

Pozatem wypowiedziano się przeciw wywozowi drogowemu artykułów żywnościowych zagranicę.

Na miejsce p. Szwieca, który ustępuje z zarządu, wybrano p. Gałdyńskiego.

W końcu posiedzenia p. sędzia dr. Borth w Grudziądzu wygłosił odczyt o ustroju politycznym i samorządowym Polski.

Samobójstwo. W ub. środę w godzinach przedpołudniowych powiesił się właściciel składu mebli Franz Loch (Niemiec), zam. przy ul. Wielkie Garbary. Denat pozostawił swej żonie karteczkę, w której nadmienił, iż troskę o dalsze prowadzenie składu i jego losu pozostawia jej do spełnienia, gdyż sam nie posiada już siły utrzymania interesu swojego na dawniejszej wyżynie.

Obóz Wielkiej Polski wprowadza politykę w organizacje zawodowe. Wielki oboźny na miasto i powiat Toruń p. Rolewski zaprosił w ub. wtorek do kawiarni „Bagatela" prezesów towarzystw i cechmistrzów w celu zjednania ich sobie na członków Obozu Wielkiej Polski. Z zaproszonych gości zjawiła się zaledwie jedna trzecia, i to przeważnie najbliżsi kamraci p. Rolewskiego. Polecił im więc agitować wśród swoich członków na rzecz Obozu Wielkiej Polski.

Dziwna rzecz, iż p. Rolewski jako prezes Tow. Rzemieślniczych w Toruniu, a więc organizacyj zawodowych i apolitycznych, zajmuje się w cechach polityką, co jest ustawowo zabronione i wprowadza w towarzystwa te ferment.

Należy się spodziewać, że zakusy niezdrowe p. Rolewskiego, spotkają się z należytą odprawą ze strony ludzi świadomych celu i pragnących dobra rzemiosła polskiego.

Rozwój elektrowni miejskiej, zatamowany znacznie w pierwszych latach powojennych — jest obecnie znów bardzo korzystny. Zapotrzebowanie energji elektrycznej, które wynosiło w kilowatogodzinach 1918 r przeszło 3 miljony, spadło 1920 r. na niespełna 2 i pół milj.; od roku następnego zaś wzmaga się stopniowo, przekraczając 1926 r. cytrą 3 i pół miljona. Elektrownia, chcąc podołać wzmożonemu zapotrzebowaniu, pracuje obecnie już przy pomocy maszyn zapasowych. Miasto stanęło więc przed koniecznością rozbudowy elektrowni albo przyłączenia się do Krajowej Elektrowni w Gródku; wybrano Gródek, ponieważ uzyska się tańszą energję i możność przyłączenia naszych poważnych konsumentów. Dotąd przyłączyły się do Torunia Państwowe Zakłady Zdrojowe w Ciechocinku, po drodze przyłączy się uzdrowisko Czerniewiec i wielka gmina miejska Otłoczyn. Miasto obowiązało się wystawić przewody wysokiego napięcia. Prawdopodobnie pójdą śladem Ciechocinka Aleksandrów, Nieszawa, Gniewkowo i Lubicz. Dostawa energji elektr. z Gródka nastąpi w lipcu br. Ciekawe cyfry co do zapotrzebowania elektryczności w Polsce podaje inżynier Hoffmann; zapotrzebowanie to (w kilowatogodzinach) wynosi u nas na mieszkańca średnio około 20 (w Szwajcarji 722); miasta przemysłowe jak Poznań, Kraków, Białystok po 60, Łódź 106, Toruń 70, Warszawa (1922 r.) 40, Grudziądz (połączony z Gródkiem) roku ub. 95, a osiągnie w roku bieżącym około 110 kilowatogodzin na mieszkańca.

Kalendarzyk zebrań Ch. D.

BYDGOSZCZ—SZWEDEROWO.

Walne zebranie koła Szwederowo Chrz. Dem. odbędzie się w niedzielę, dnia 27 marca br. o godz. 5 po poł. w lokalu p. Kołodzieja przy ul. Konopnej, róg Ugory.

Na porządku obrad referat prezesa okręgu p. prof. Kaźmierczaka, jak nie mniej wybór nowego zarządu.

BYDGOSZCZ.

Koło Kobiet Polskiego Stronnictwa Chrz. Dem. m. Bydgoszczy urządza we wtorek dnia 29 marca br. o 7 wiecz. w „Ognisku“ przy ul. Jagiellońskiej swe **roczne walne zebranie.**

Na porządku obrad referat prezesa okręgu p. prof. Kaźmierczaka i wybór nowego zarządu.

Panie członkinie i sympatyczki Chrz. Demokracji uprasza się o liczny udział.

BYDGOSZCZ—PÓŁNOC.

Walne zebranie Koła Bydgoszcz—Północ Polskiego Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji odbędzie się w środę, dnia 30 marca br. o godz. 7 wieczorem w lokalu p. Mellera (3-Maj) przy Placu Piastowskim.

Na porządku obrad referat prezesa okręgu p. prof. Kaźmierczaka i wybór nowego zarządu.

Szan. członków jako i sympatyków prosimy o liczny udział. **Zarząd.**

KRONIKA

Bydgoszcz, piątek dnia 25. marca 1927 r.

KALENDARZYK.

Dziś w piątek Zwiastowanie N. M. P.
Jutro w sobotę Dyzmy.
Wschód słońca o godzinie 5. 55.
Zachód słońca o godzinie 6. 19.

DYŻUR NOCNY W APTEKACH.

Od poniedziałku 21. bm. do poniedziałku 28. bm. dyżurują następujące apteki:
1) Apteka Piastowska, Plac Piastowski.
2) Apteka pod Złotym Orłem, St. Rynek.

Wypożyczalnia książek Lektora, ulica Gdańska 141, otwarta codziennie od godz 8 rano do 6 wieczór. Telefon 1739.

TEATR MIEJSKI.

Dziś **koncert poświęcony twórczości Karłowicza** z wielce urozmaiconym programem.

W sobotę ukaże się tryskająca niezwykłą wesołością i brawurowym humorem komedja Verneuila **„Mecenas Bolbec i jego mąż“,** która zapełnia widownię rozbrzmiewająca co chwila wybuchami szczerego i niepohamowanego śmiechu. Zasługa przypada w pierwszym rzędzie świetnej reżyserji i grze A. Kwiatkowskiego, oraz nad wyraz doskonałemu wykonaniu roli tytułowej przez p. Kopczewską, dalej występują pp.: Maasówna, Sokołowska, Dębowicz i Stępowski.

W niedzielę popołudniu o godz. 4. po cenach zniżonych egzotyczna i fascynująca sztuka **„Mandaryn Wu“,** w pierwszorzędnej obsadzie, w której teatr rozwija prawdziwy przepych dekoracyjny. Rzecz ta ukaże się po raz ostatni w sezonie.

Wieczorem, dziewiąty komplet widzów na prześlicznej operetce, złożonej wyłącznie z utworów Schuberta p. t.: **„Domek trzech dziewcząt“.** Pierwszorzędna interpretacja muzyczna, (orkiestra 36 osób) pod batutą kplm. Dawidowicza), wokalna (Wilkoszewska, Żabczyńska, Piekarczykówna, Remin, Sław i inni), pomysłowa reżyserja M. Zonera i efektowne ewolucje Fabiana, uwydatniają należycie piękno i świeżość partytury genjalnego kompozytora.

Sokół żeński powstaje w Bydgoszczy.

Zebranie komitetu organizacyjnego żeńskiego „Sokoła“ odbyło się dnia 22 marca br. Przewodniczył prezes okręgu V. druh A. Malczewski. Panie nasze bardzo licznie przybyły ze wszystkich warstw społecznych, stąd wnioskować można, że gniazdo to powstanie i że szerokie warstwy do niego przystąpią. Uchwalono, że zebranie organizacyne odbędzie się **w czwartek, dnia 31 marca br.** o godz. 7. wieczorem w Resursie Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej

W toku dyskusji zabierały głos panie: prof. Albrychtowa, red. Teskowa, Mokrzycka, Stawińska, Sienkiewiczowa, Cholewianka, Stobiecka, dr. Dobrowolska. Odpowiadał i objaśniał prezes okręgu V. drh. A. Malczewski. Podczas dyskusji uwydatniło się, że Bydgoszcz była pierwszą, która miała samodzielne gniazdo żeńskie.

Nie wątpię, że apel Komitetu, do którego należą panie ze wszystkich sfer spełni swój obowiązek i że panie m. Bydgoszczy licznie podążą na zebranie organizacyjne do „Resursy Kupieckiej“.

Swój udział przyrzekły referentki: wielka działaczka „Sokoła“ posłanka Holl-Egerowa i prezeska Walczewska z Warszawy. Przybycie swe zapowiedział również zarząd Sokoła żeńskiego z Grudziądza z prezeską p. Maciejewską na czele.

Cześć i uznanie temu komitetowi organizacyjnemu, który idzie w myśl życzeń najwyższej naszej władzy sokolej.

Sokół.

— **Przypominamy,** iż dziś w piątek odbędzie się w Teatrze Miejskim wielki koncert symfoniczny, poświęcony twórczości Karłowicza. Jako soliści wystąpią Irena Dubiska (skrzypce) Marja Kałuska (śpiew.)

— **Dzisiejszy koncert symfoniczny a radjostacja poznańska.** W ostatniej chwili dowiadujemy się, że dzisiejszy piątkowy koncert symfoniczny, nadawany będzie kablem telefonicznym do nowo zmontowanej radjostacji poznańskiej, która próbną te retransmisję, poprzedzoną stosowną prelekcją powitalną, roześle do wszystkich odbiorców radjowych Europy. Prace koło ustawienia mikrofonów w Teatrze Miejskim przez specjalnie przybyłych monterów trwają w całej pełni. Kto chce, by jego oklaski były słyszane w całej Europie, niech spieszy dzisiaj do Teatru Miejskiego na wielki koncert symfoniczny.

— **„Na wejście w świat“.** Dziś w piątek pierwszy wykład cyklu „Na wejście w świat“, który wygłosi ceniona ogólnie powieściopisarka **p. Alina Prus-Krzemińska.** Początek punktualnie o godz. 7 wiecz. w Resursie Kupieckiej. Bilety na poszczególne wykłady po 50 i 30 gr. Bilet zbiorowy (na wszystkie 5 wykładów) 2, wzgl. 1.20 zł.

— **Popis w Miejskim Instytucie Muzycznym.** W niedzielę, dnia 27 bm o godz. 8 wiecz. w auli gimnazjum Kopernika odbędzie się popis uczniowski Instytutu Muzycznego klasy niższej, średniej i wyższej fortepjanu.

— **Wielki popis śpiewaczy renomowanego studjum śpiewu p. Klein-Mierzyńskiej** i klasy skrzypcowej prof. Giżejewskiego odbędzie się dnia 1. kwietnia w sali kasyna cywilnego o godz. 7.30. Bilety wstępne, nadzwyczaj przystępne, bo od 50 groszy do 2 złotych.

— **Ostre strzelanie.** 61 p. p. Wlkp. przeprowadza w dniach 27, 28 i 30 marca br. od godz. 7-mej strzelanie ostre na strzelnicy bojowej 15 D. P. na placu ćwiczeń Jachcice. Drogi w tym kierunku będą strzeżone przez posterunki wojskowe.

— **Ostre strzelanie.** Dnia 25 i 26. marca 27 r. od godz. 7 rano, przeprowadzać będzie 62 pułk piechoty wlkp. na strzelnicy bojowej 15. dyw. piech. wlkp. (plac ćwiczeń Jachcice) ostre strzelania. Ubezpieczenie zapewnione przez własne posterunki.

— **Uroczystość w Państwowem gimnazjum humanistycznem.** W sobotę dnia 19. marca odbyła się miła uroczystość w tutejszem gimnazjum humanistycznem. Z okazji imienin dyrektora zakładu — uczniowie złożyli wraz z gronem profesorskiem trzy cegiełki na budowę pomnika H. Sienkiewicza w Bydgoszczy. Równocześnie też dyrektor wręczył stypendjum swojego imienia najlepszemu uczniowi zakładu Bronisławowi Pszczółkowskiemu z kl. VIII.

— **Nie był autorem.** P. Z. Malewski prosi nas o stwierdzenie, że nie jest autorem wiersza p. t. „Pieśń Dziadowska“, który ukazał się w numerze wczorajszym „Dziennika“.

— **Prawosławne nabożeństwo** w cerkwi bractwa, Petersona 4, odbędzie się 26 i 27 bm. o godz. 19 i 10. Spowiedź przedwielkanocna dla młodzieży szkolnej.

— **Walny Zjazd Centralnego Zrzeszenia Zwrotniczych** Ziem Zachodnich przy Związku Urzędników Kolejowych odbędzie się w Bydgoszczy dnia 3 kwietnia br. w sali p Mellera, (Plac Piastowski). Obrady rozpoczną się o godz. 10-tej przed południem. W zjeździe wezmą udzia delegaci dyrekcji gdańskiej, poznańskiej i katowickiej.

— **Wielki wieczór śmiechu!** Towarzystwo Miłośników Sceny w Bydgoszczy urządza w niedzielę, 27 bm. o godz. 7.30 wieczorem w Resursie Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej, przedstawienie teatralno-amatorskie. Część I.: komedja St. Dobrzańskiego „Szukam mieszkania“. Część II: dział koncertowo-humorystyczny, na który złożą się kuplety, monologi i t. p. Kto chce się raz uśmiać i rozweselić, niech spieszy do Resursy Kupieckiej. Ceny wstępu bardzo przystępne.

— **Działki ziemi dla bezrobotnych.** Komitet Obywatelski dla bezrobotnych przydziela bezrobotnym zarejestrowanym w Komitecie za minimalną opłatą działki ziemi pod uprawę. Zgłoszenia przyjmuje biuro Komitetu.

— **Kto chce tanio** nabyć odczytane ongiś w teatrze miejskim **„Studjum o kobiecie“,** niech zaczeka, aż się pojawi „Szubrawiec“ dwutygodnik rozweselający.

— **Wenta „Bydgoskiego Klubu Wioślarek“,** mająca się odbyć 3 kwietnia br. w Resursie Kupieckiej, wzbudziła zrozumiałe zainteresowanie wśród tutejszych sportowców i szerokich kół obywatelstwa miejscowego. Program obejmować będzie szereg popisów wokalnych, deklamacyjnych i scenicznych oraz kilka znamiennych niespodzianek.

— **Dotyczy b. jeńców niewoli angielskiej!** Wnioski w sprawie wypłacenia zaległych, czy wstrzymanych zarobków załatwia p. Stanisław Kunz, Bydgoszcz, ul. Dworcowa 2, tel. 1299 bezpłatnie, ale tylko abonentom „Dziennika Bydgoskiego“, stąd załączyć trzeba kwit pocztowy jako dowód, że dany petent jest abonentem „Dziennika Bydgoskiego“; kto tego kwitu nie dołączy, temu się nie odpowiada, lub o ile osobiście nie przedłoży wniosku takiego.

— **Koncert dla niewidomych.** Dnia 20 bm. odbył się w salce Schroniska dla niewidomych, ul. Kołłątaja 13-14 koncert, urządzony dla niewidomych przez młodzież tut. Internatu Kresowego. Salka koncertowa była po brzegi wypełniona. Na wstępie odegrały na fortepjanie pp. Marja Karska i Dziewanowska na 4 ręce: „Polonez“ oraz „Mazurek“ Moszkowskiego, poczem 15-letni uczeń Potocki przepięknie deklamował „Odę do młodzieży“ i „Pieśni nasze“. Niewidomi podziwiali następnie producje zespołu 16 mandolinistów pod batutą p. Mężyńskiego. Szczególnie podobały się występy chóru. Po odśpiewaniu pieśni „Kiedym jechał do dzieweczki“ i „Polskie sztandary na Kremlu“ p. Hroniak zadeklamował wiersz p. t. „Śmierć Podbipięty“.

— **Wszyscy bezrobotni cukiernicy** zechcą się zgłosić u członka Zarządu Głównego kol. Fr. Szałańskiego, ul. Gimnazjalna 2 w ważnej sprawie oraz rejestracji od godz. 4—6 wieczorem.

Jubileusz Natalji Morozowiczowej.

W czwartek, dnia 31. bm. Natalja Morozowiczowa, ceniona artystka naszej sceny, obchodzić będzie trzydziestolecie niestrudzonej pracy zawodowej. Na przedstawienie jubileuszowe wybrała świetna artystka doskonałą komedję P. Gavault'a **„Złota Ciocia“,** w której kreować będzie rolę tytułową. Pozatem w przedstawieniu udział bierze grono najlepszych artystów naszego dramatu pod batutą reżyserską A. Kwiatkowskiego. Wieczór jubileuszowy popularnej „Złotej Cioci“, która podbiła serca licznych rzesz wielbicieli teatru, zapowiada się niezwykle interesująco, to też niewątpliwie w dniu tym uroczystym widownia naszego teatru wypełni się po brzegi publicznością, która ma okazję do złożenia hołdu zasłużonej artystce.

Bilety są już w rozsprzedaży. Podobizny z różnych kreacyj jubilatki są do nabycia w kasie teatru.

Czyżkówko, Opławiec, Smukała!

Zebranie organizacyjne młodzieży męskiej oraz Powstańców i Wojaków z Czyżkówka, Opławca i Smukały odbędzie się w niedzielę, dnia 27 bm. o godz. 3-ej po południu w sali p. Szmelca w Opławcu. — olec

Uprasza się o liczny udział.

Z rocznego walnego zebrania Tow. Kupców.

W dniu 22 marca odbyło się w sali Resursy Kupieckiej roczne walne zebranie Towarzystwa Kupców przy licznym udziale członków. Posiedzenie zagaił prezes, p. A. B. Lewandowski, witając przedstawicieli prasy.

Na początku zebrania uczczono pamięć zmarłego członka towarzystwa śp. J. Woykego, przez powstanie z miejsc, poczem przewodnictwo walnego zebrania oddano p. radcy Milchertowi, seniorowi Tow. Kupców, który powołał do pióra p. dyr. Drewka, zaś na ławników pp. Morgensterna i Sentkowskiego.

Po odczytaniu protokułów przez p. dyr. Masiaka, przystąpiono do sprawozdania zarządu. Nasamprzód prezes p. Lewandowski dał bardzo obszerny pogląd na położenie gospodarcze kraju, które w porównaniu do roku 1925 znacznie się polepszyło, co wyraża się przedewszystkiem w zwiększającej się płynności gotówki, obniżeniu się stopy dyskontowej ect.; niestety polepszenie to nie wpłynęło dostatecznie na zwiększenie obrotów handlowych. Kardynalną zaś zasadą dla rozwoju kupiectwa winno być potęgowanie konsumpcji krajowej.

Najważniejszem zadaniem zarządu była sanacja finansów Resursy Kupieckiej, którą przeprowadzono, głównie dzięki poparciu sprawy przez Bank Stadthagen, który okazał dużo pomocy, umarzając odsetki w wysokości 4.000 zł. Dalszem zaś projektem ma być przeprowadzenie rozbudowy gmachu, wybudowanie pokoji klubowych, kręgielni ect.

Liczne interwencje zarządu o obniżenie podatków wzgl. rozłożenie je na raty, tudzież o zapewnienie kupiectwu należnego mu stanowiska zarówno w Kasie Chorych jak i w Ubezpieczalni Krajowej, uwieńczone zostały pomyślnym rezultatem. Pozatem przeprowadzono cały szereg szczegółowych spraw, które mają pierwszorzędne znaczenie dla poszczególnych branż, jak uchylenie dopłat od zapasów spirytualji przy podwyżce cen spirytusu, interwencje przy rewizji koncesji restauratorskich, oraz wielu innych. Na końcu swego przemówienia dziękował prezes p. dyr. Masiakowi za doskonałe kierownictwo sekretarjatu. Towarzystwo Kupców liczy obecnie 190 członków,

Następnie złożyli sprawozdanie sekretarz p. dyr. Drewek, skarbnik p. Szymański oraz p. Burzyński z komisji gospodarczej Resursy Kupieckiej.

W dyskusji nad sprawozdaniami zabrali głos pp. W. Matecki, B. Kiedrowski, Węglikowski, Sikorski, E. Matecki, Idzikowski i Sentkowski.

Na wniosek p. dyr. Pampucha uchwalono jednogłośnie absolutorjum zarządowi, oraz przyjęto budżet na rok 1927.

Dużo czasu poświęcono zmianie statutu, która poszła w kierunku lepszego stylistycznego ujęcia, oraz uzupełnienia poszczególnych paragrafów.

Nowy zarząd utrzymał się przez aklamację w starym składzie, którego prezydjum tworzą: A. B. Lewandowski — prezes, Bernard Stark i Władysław Matecki — wiceprezesi, dyr. Drewek — sekretarz, Cz. Borys — zast. sekretarza, Szymański — skarbnik.

Po wyborze komisji taryfowej, składającej się z przedstawicieli poszczególnych branż, oraz komisji taryfowej i sądu honorowego, omówiono szereg spraw aktualnych, poczem p. radca Milchert posiedzenie solwował.

Kino Kristal
645, 850
Passe-partout i bilety bezpłat nieważne.
Całość 13 akt.

Dziś w piątek zobaczy Szan. Publiczność miasta Bydgoszczy poraz pierwszy w Polsce wystawione najwybitniejsze, najpromienniejsze, najrozkoszniejsze arcydzieło reżysera F. Celnika p. t. (6738

„Świerszczyk“
czyli „Faworyta Rotszylda“
według słynnej powieści George Land w 12-tu wielkich aktach.

W rolach głównych najpotężniejsze gwiazdy ekranu jak:
Lya Mara - Harry Liedtke - Ernest Verebes
Dagny Servaes - Alfred Abel - Herm. Picha
Eugen Klöpfer - Yvetta Guilbert - R. Klein Rogge

Humor! Śmiech! Gra! Wystawa! Reżyserja!

Z powodu nadzwyczaj wielkich kosztów obrazu jesteśmy niestety zmuszeni ceny wstępu o 20% podwyższyć.

DZIENNIK — NR. 9 —

KONJAKI
V. S. O. P.
Jubileuszowy — Rés. Spéciale
Winiak Médicinal - Winiaki mieszane

Winkelhausen

WÓDKI - LIKIERY
Stołowa — Starka — Żytniówka
Banan — Morelówka
Grand Cardinal — Cordial Médoc

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE WINKELHAUSEN TOW. AKC. STAROGARD-POMORZE ZAŁ. 1846.
Przedstawicielstwo: Wł. Piotrowski, Bydgoszcz, ul. Dworcowa 89. 21687

— **Tow. Pszczelarzy na Bydgoszcz i okolice,** odbyło swoje miesięczne zebranie 20. bm. w szkole Św. Jana. Przewodniczący p. Ziętak referował na temat: Kiedy jest najdogodniejszy czas do przestawienia niektórych uli lub całą pasiekę na inne miejsce, i na co przytem trzeba uważać, oraz kilka słów w sprawie słownictwa pszczelniczego, poczem zaznajomił członków towarzystwa z najważniejszemi rzeczami z Lipskiej gazety. W Poznaniu odbędzie się kurs budowy uli słomianych. Pod koniec wypowiedzieli się członkowie o doświadczeniach przy ostatniem przezimowaniu. P. Kaweckiego wybrano jako delegata do Poznania.

— **Magazyn mód B. Cyrusa** nagrodzony medalami za krój i wykonanie sukien urządza w niedzielę, dnia 27 marca rb. o godzinie 4 po poł. przegląd mód w lokalach hotelu pod Orłem. Przegląd urozmaici koncert orkiestry doborowej.

— **Interes rzeźnicki po p. Głowickim** (Pomorska 34) prowadzi obecnie p. **Stanisław Krzyżaniak,** który — mając przez dłuższy czas podobny interes przy ul. Długiej 46 — doskonałemi wyrobami swoimi zasłynął w całej okolicy. P. Krzyżaniak poleca swoje nowe przedsiębiorstwo życzliwej uwadze czytelników „Dziennika Bydgoskiego“.

— **Kolarze!** Wobec zbliżającego się otwarcia sezonu kolarskiego dnia 27. marca, w którym to dniu, Bydgoski Klub Kolarzy urządza **wycieczkę do Solca Kujawskiego** (40 km.) zarząd prosi o liczne wzięcie udziału wszystkich towarzystw klubowi sprzyjających oraz wszystkich sympatyków sportu kolarskiego. Na miejscu wycieczkowem odbędą się różne zabawy na rowerach, w piłkę itp. Komu z kolarzy zależy na miłem spędzeniu niedzieli, niech więc się stawi o godz. 10.30 do Resursy Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej 25, skąd wycieczka wyruszy. Przypuszczalnie powrót o godz. 18.30.

— **Tow. gimn. „Sokół“ Bydgoszcz IV. Bielawy** podaje do wiadomości, że założono oddział żeński i młodzieży. W tym też celu gniazdo w myśl hasła „W zdrowem ciele — zdrowy duch“ zwraca się z gorącą prośbą o łask. wstępowanie w szeregi sokole pań, które się tą sprawą interesują, zaś rodziców prosimy by raczyli również dzieci swe posyłać w szeregi sokole. Zapisy przyjmuje się w niedzielę, dnia 27-go bm. o godz. 11.30 u p. Ferenca, ul. Senatorska nr. 76.

— **Automobiliści!** Komisja wojewódzka samochodowa i egzaminacyjna zjeżdża do Bydgoszczy dnia 12 i 13 kwietnia br. celem zbadania samochodów i wyegzaminowania kandydatów na kierowców. Zgłoszenia przyjmuje kierownictwo kursów samochodowych p. Z. Kochańskiego, ul. 3 Maja 24a. tel. 11-85. Tamże udziela się również wszelkich informacji.

— **Strzelanie z wiatrówek** o nagrody odbywa się w dalszym ciągu na obu stanowiskach, na które Tow. Powst. i Woj. Bydgoszcz — Szwederowo zaprasza.

— **Kwit** na oddany do farbiarni płaszcz do farbowania został znaleziony i złożony w naszej redakcji. Można go odebrać po udowodnieniu.

— **Czyje okulary?** Pewien obywatel znalał na ulicy okulary w skórzanym futerale. Poszkodowany może się zgłosić po odbiór swej zguby w naszej redakcji w godzinach urzędowych.

KRONIKA POLICYJNA.

— **Kradzież rowerów.** Pawłowi Kurczewskiemu, zamieszkałemu przy ul. Garbary 22, skradziono rower męski, pozostawiony bez dozoru na ul. Dworcowej. Rower wart był 100 złotych. Skradziono również rower Rosenbergowi Helmutowi, (Naruszewicza 4), zostawiony przed gmachem kasy chorych przy ul. Sienkiewicza.

— **Kradzież płaszcza.** W pewnej restauracji skradziono p. Alfredowi Sommerfeldowi (Ogrodowa 4) płaszcz koloru wojskowego, wartości 160 złotych.

— **Kradzież garderoby.** Z mieszkania Bolesława Szpota, (Mazowiecka 33) skradziono garderobę, wartości kilkudziesięciu złotych.

— **Zodzieje w szałasie wioślarskim.** Na gorącym uczynku kradzieży z włamaniem, do szałasu tow. wioślarskiego gimnazjum humanistycznego, schwytano robotnika Fr. Kwiatkowskiego, lat 17. zam. przy ul. Lwowskiej 9, robotnika Pawła Orlikowskiego, (Lwowska 9), i robotnika Knittera Maksa (Lwowska 2). Złodzieje porozbijali wszystkie, znajdujące się w szałasie szafy, i przygotowali sobie rzeczy służące do sportu wioślarskiego, poważnej wartości. Złodzieje zostali odstawieni do więzienia sądowego.

Z sali sądowej.

Za opór władzy 4 miesiące więzienia.

Urzędnik leśny Marceli Jakubowski, schwytał na kradzieży drzewa z lasów państwowych Franciszka Konieczkę z Chomiąży, powiatu żnińskiego. Konieczka urzędnikowi Jukubowskiemu stawił opór, gdy tenże chciał odebrać mu piłę i siekierę, uderzył go nawet, i znieważył słownie. Konieczka stanął przed sądem i za opór władzy, oraz zniewagę urzędnika, skazany został na 4 miesiące więzienia.

1 miesiąc więzienia za kradzież wózka ręcznego.

Do zamkniętej szopy, należącej do Stanisława Kawki włamał się złodziejaszek Michał Szramka, i skradł wózek ręczny nieznacznej wartości. Ponieważ Szramka nie był dotychczas karany, sąd uwzględniając okoliczności łagodzące, skazał go na 1 miesiąc więzienia.

PROGRAM W KINACH.

— Dziś „**Świerszczyk**“ czyli faworyta Rotszylda, według słynnej powieści Georga Sanda, w świetnej reżyserji Zelnika, który i tym razem stworzył dzieło filmowe w technicznem wykonaniu pierwszorzędne. „Świerszczyk“, pełen humoru, o treści zwięzłej i zajmującej, nagrały potężne gwiazdy sztuki kinomatograficznej, wśród których pierwsze miejsca zajmują i grają główne role Lia Mara, Harry Lidtke, Ern. Verebes i Alfred Abel. „**Świerszczyk**“ cieszył się w Berlinie niebywałem powodzeniem, wyświetlany był bowiem w 50 kinach. Jest to t. zw. „zero ekran“, pierwsze i jedyne naświetlenie w Polsce, które udało się dyrekcji kina „**Kristal**“ uzyskać dla Bydgoszczy, pomimo kosztów. Bohaterka obrazu, Lia Mara, miała przybyć na premjerę osobiście, lecz zajęta nagrywaniem obrazu p. t. „Baron cygański“ odłożyła wizytę do października br. Nadprogram dziennik nr. 3.

— **Kino „Nowości“** dziś występuje z premjerą jedynego w sezonie wspaniałego filmu Normy Talmadge i Romalda Colmana p. t. „**Kiki**“, w którym wielka tragiczka ekranu i uroczy bohater filmu wypowiadają swoje ostatnie słowo artystyczne. Treść obrazu bardzo zajmująca, wystawa nadzwyczajna. Reżyserja i inscenizcja filmu wyżej pochwał. Jako nadprogram arcywesoła farsa „Buster Keaton jako więzień“. Wybitny program składa się z 11-tu olbrzymich aktów.

— „**Wielka parada**“. Dumni ojcowie, matki, narzeczone, żony — że ich najmilsi z najbliższych stają w szeregach bohaterskich wojsk do walki o prawa ludzkości. Wszak wojna obecna, to nie wojna — to parada. Tak mówili z jednej i z drugiej strony frontu. Ale o tem, jak armja krwawiła przy zdobyczach, jak każdy metr drogi przebytej oznaczony był trupami szarych bohaterów, jak każda zdobyta armja do ostatniej chwili ziała ogniem i żelazem w swoich przyszłych zdobywców, a szerokie mgły gazów truły wszystko po drodze, mało co wiedziano. Za frontem nuda skłania do przeżyć miłych sielanek. Wojna się kończy, jakiż rezultat wysiłków? Powstaje aforyzm ludzkości, że dwie armje wzajemnie zwalczające się, są właściwie jedną armją, popełniającą samobójstwo. Pokój na ziemi! — gdzie on? Kino „Marysieńka“ wczoraj dało premjerę filmu pt. „Wielka parada“, niezwykle realistycznie odtwarzającego byt wojny. Film ten ze względu na temat jak również i klasę wykonania, jest niezwykle ciekawem zjawiskiem ekranowem.

— **Szkoła Wydziałowa Męska** urządza przedstawienia kinowe w niedzielę, 27 bm. z programem:

1) Film: Żelazny rekin — dramat w 6 aktach. Młody inżynier dokonał wspaniałego wynalazku wojennego — samochód-łódź podwodną i aeroplan. Książę X stara się za wszelką cenę zdobyć wynalazek na korzyść swego państwa. Rzecz dzieje się na morzu.

2) Film: Apeniny. — Zabawy na okręcie wojennym.

3) Film: Z Gdyni do Kazimierza n/W. — Gdynia, Grudziądz, Puck, Czerwińsk, Warszawa, Arbadja, Kazimierz.

4) Film: Zima jako budowniczy. Piękne widoki zamarzniętych wodospadów.

5) Film: Okolic Tonkinu. Rzeka Czerwona, wspaniałe widoki i cudowna natura.

6) Film: komedja w 3 aktach.

Niedziela: o godz. 3 szkoły wydziałowe, o godz. 4.30 szkoły powszechne, o godz. 6 szkoły średnie. I i III przedstaw. 20 gr., II przedstawienie 15 gr. Podczas przedstawienia koncert.

Baczność rzemieślnicy! Wydział kultury i oświaty przy Związku Towarzystw Przemysłowych i Rzemieślniczych w Poznaniu urządza w Bydgoszczy kurs rzemieślniczy książkowości, kalkulacji, korespondencji i o ustawach podatkowych i gospodarczych. Nauka odbywać się będzie w poniedziałki, środy, piątki i soboty każdego tygodnia od godziny 7—9 wieczorem w Bydgoszczy przy ul. Chwytowo 12, w sali nr. 1. Kurs potrwa 4 miesiące. Wykłady będą dostosowane do potrzeb kursistów. Na kurs mogą się zgłaszać czeladnicy, niesamodzielni rzemieślnicy i mistrzowie wszelakich zawodów i to bez względu na to, czy są członkami organizacyj lub towarzystw przemysłowych wzgl. związku urządzającego kurs powyższy, czy też nie. Każdy rzemieślnik ma prawo uczestniczenia. Dalsze zgłoszenia przyjmuje sekretarjat Związku Towarzystw Przemysłowych i Rzemieślniczych w Bydgoszczy, przy ul. Dr. Emila Warmińskiego 13, do d. 26 bm. włącznie codz. od g. 8—1 i 3—6. Tam się też udziela bliższych informacyj. Opłata za cały kurs wynosi 10 zł. Otwarcie kursu nastąpi dnia 28 marca rb., o godz. 7 wieczorem w Bydgoszczy przy ul. Chwytowo 12 w obecności reprezentantów władz, szkolnictwa, rzemiosła i przemysłu.

Każdemu obywatelowi

miasta i okolicy Bydgoszczy wiadomem jest, że na przedmieściu Szwederowo budują parafjanie kościół nowy i do tej zbożnej pracy zarząd Tow. Powst. i Wojaków Bydgoszcz—Szwederowo pragnie przyjść z pomocą, dlatego też urządza w nadchodzącą niedzielę, dnia 27 bm. przedstawienie amatorskie w sali „Strzelnicy“. Początek o godz. 6.30 wieczorem; graną będzie sztuka „Powstanie w 1863 roku“ w 3 aktach i „Powstanie w 1918 roku“ w 1 akcie. Czysty zysk jest przeznaczony na budowę kościoła. Upraszamy Szan. Obywatelstwo, oraz bratnie towarzystwa o jaknajliczniejsze przybycie i poparcie nas w tem przedsięwzięciu.

Baczność, rzemieślnicy rolni powiatu bydgoskiego!

Zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 27 bm. o godz. 11 przed południem w Ognisku, ul. Jagiellońska 71 w Bydgoszczy. — Uprasza się o liczny udział kolegów z powiatu.

St. Radtke, prezes obwodowy.

Z ŻYCIA TOWARZYSTW.

Tow. śpiewu „Lutnia“ Bydgoszcz. W niedzielę, 27 bm. chór występuje podczas Mszy św. w kościele Farnym. Członkowie winni stawić się o 11,45 w kościele.

O. P. N. „Sokół“, Bydgoszcz V. Schadzka informacyjna w sobotę, o 7 wiecz. w restauracji pod „Aeroplanem“, ul. Nakielska nr. 128. Komplet 1., 2. i 3. dr. pożądany z powodu niedzielnych zawodów..

Związek Tow. Parafji św. Trójcy. Zebranie prezesów i delegatów wszystkich towarzystw parafji św. Trójcy w poniedziałek, 28 bm. o godz. 7,30 wieczorem w biurze parafjalnym.

Związek Pracowników Kupieckich. W niedzielę, 27-go bm. zwiedzamy Gazownię Miejską. Zbiórka o godz. 10,30 przed Gazownią. Uprasza się o liczne i punktualne przybycie.

Sokół V Okole-Wilczak. Strzelanie w niedzielę na Strzelnicy wojskowej. Zbiórka druhów ćwiczących i niećwiczących rano o godz. 7,30 koło mostu przy ekspedycji pospiesznej.

O. P. N. Sokół V Okole-Wilczak. Schadzka informacyjna w sobotę o godz. 7 pod „Aeroplanem“, ul. Nakielska. Bardzo ważne sprawy. Komplet I, II i III drużyny pożądany z powodu zawodów niedzielnych.

„**Dzwon**“. Wobec tego, że w niedzielę śpiewamy na mszy św. w kościele Św. Trójcy, uprasza się o punktualne przybycie kompletu na dzisiejszą lekcję o godzinie 7,45 wiecz.

Klub mandolinistów „Lutnia“. Lekcje odbywają się regularnie w poniedziałki i piątki od godz. 8 wiecz. w lokalu Domu Czeladzi przy ul. Zygmunta Augusta.

H. K. S. Zebranie sekcji lekko-atletycznej dnia 25 bm. o godz. 19-tej w „Ognisku“. Uprasza się wszystkich o przybycie, drużyny harcerskie o wysłanie swoich reprezentantów.

„**Sokół**“, **Bydg. IX. (Czyżkówko—Miedzyń)** przypomina członkom, że ćwiczenia odbędą się w sobotę o 4-tej popoł. w salce p. Jaruzela (V. śluza).Zebranie zarządu w tymże dniu o godz. 6-tej wiecz. w lokalu ćwiczeń.

Klub Wioślarski „Gryf“. W niedzielę, 27 bm. o 10-tej przed południem zbiórka wszystkich czynnych członków.

Bydgoski Klub Sportowy. Roczne walne zebranie w piątek, 25 bm. o godz. 8,30 w sali Klubu Polskiego w Bydgoszczy przy ul. Cieszkowskiego 2.

Bydgoski Klub Kolarzy. W piątek, 25 bm. o godz. 8-ej zebranie informacyjne celem otwarcia sezonu 27 bm. Komplet pożądany.

O. P. N. „Naprzód“. W piątek schadzka informacyjna o godz. 7,30 w salce zebrań plac Piastowski w sprawie wyjazdu do Inowrocławia w nadchodzącą niedzielę. Komplet I dr. pożądany.

K. S. „Tęcza“. Dziś, w piątek, 25 bm. o godz. 7,30 wiecz. schadzka 1. i 2. drużyny w lokalu „Złoty Róg“. Ze względu na wyjazd I. drużyny do Nakła, komplet konieczny.

Klub Sportowy „Astorja“ przy Tow. Powst. i Wojak. „Macierz“. Sschadzka koleżeńska odbędzie się w piątek, 25 bm. o godz. 7,30 w sali Kantyny Kolejowej przy ulicy Zyg. Augusta. Komplet 1. i 2. dr. konieczny, celem ustawy na niedzielne zawody.

Tow. Uczniów Kupieckich. W niedzielę, 27 bm. zwiedzamy urządzenia miejskiej gazowni. Zbiórka o godz. 10,30 przed poł. przy głównej poczcie (ul. Jagiellońska). Uprasza się o liczne przybycie członków. Uczniowie nie należący dotychczas do Tow. mile widziani.

„**Lutnia**“. Dziś, piątek, o godz. 6,30 wiecz. zebranie zarządu.

Natomiast o godz. 8 wiecz. lekcja śpiewu w lokalu kol. Jarnatha, ul. Jana Kazimierza. Ze względu na niedzielny występ uprasza się o jak najliczniejsze i punktualne jawienie się.

Tow. Kupców-Detalistów branży spożywczej. Zamówienia oraz gotówkę na cukier, wszelkie mydła , proszki i zapałki przyjmuje do wtorku południa i udziela informacji Bank Ludowy, Stary Rynek 11, tel. 938. Zarząd.

Stow. Młodz. Polek „Promyk“. Zebranie plenarne oddziału młodszego w niedzielę, 27 bm. po nabożeństwie pasyjnym (o 4,30). Przypomina się druhnom cykl wykładów „Na wejście w świat“ prosząc usilnie o wzięcie udziału wszystkich druhen. Wstęp dla druhen po 30 gr. (wzgl. 1,20 zł za cały cykl).

Baczność, Zimne Wody!

W sobotę, 26. bm o godz .19. odbędzie się w Zimnych Wodach w restauracji p. Szaberta zebranie organizacyjne nowozorganizowanego klubu sportowego. Wszystkich sympatyków sportu uprasza się o łaskawe przybycie.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

POZNAŃ dnia 24 marca 1927 roku.

PAPIERY PROCENTOWE	
3 i pół — 4 proc. oblig. prowinc. ze stemplem skarb. niemieckim	85,—
6 proc zbożowe Pozn. Ziem. Kredyt.	22,50
AKCJE BANKOWE	
Bank Przemysłowców I—II em	1,60—1,65
Bank Związku Spółek Zarob. I—XI em.	13,25
Polski Bank Handl. Poznań I—IX	1,—
Bank Ziemian I—V em.	2,50
AKCJE PRZEMYSŁOWE	
Arkona I—V em.	2,50
Cegielski H. I. em.	30,—
Centrala Skór	32,—
Cukrownia Zduny I—III em.	95,—
Hartwig C. I em.	32,—33,—
Dr. Roman May I—V em.	77,—78,—
Piechcin Fabr. Wapna i Cement. I em	5,50
Płótno I—III em.	0,16—0,18
Pozn. Spółka Drzewna I -VII em.	0,65— ,68
Unja (dawniej Ventzki) I—III ex kup.	12,— 12,25

Bank Polski płacił dnia 25 marca za:

dolary amerykańskie	8,89—8,90
funty szterlingów	43,37
guldeny gdańskie	172,90
franki szwajcarskie	171,73
franki francuskie	34,88
marki niemieckie	211,48
szylingi austrjackie	125,60
liry włoskie	40,72

KALENDARZYK TEATRALNY.

Czwartek 24. 3 **Domek trzech dziewcząt.**
Piątek 25. 3 **Koncert.**
Sobota 26. 3 **Mecenas Bolbec i jego mąż.**
Niedziela 27. 3. g. 4. pop **Mandaryn Wu.**
Niedz. 27. 3. g. 8. w. **Domek trzech dziewcząt.**

Stan wody w Wiśle wynosił dnia 25. marca rano: Zawichost 1,89, Warszawa 2,10, Płock 2,26, Toruń 3,08, Fordon 3,15, Chełmno 3,07, Grudziądz 3,05, Korzeniewo 3,68, Tczew 3,58, Einlage 2,50, Schievenhorst 2,40. Woda opada.

BYDGOSKIE KOLEJE POWIATOWE. **Ważny od dnia 1 kwietnia 1927 r.**

ROZKŁAD JAZDY.

Nr. 1. Koronowo—Bydgoszcz.

P 1	P 7	P 13	P 31	P 3	P 35	P 15	P 29	P 17	P 9	P 11	P 5	P 39	P 50	P 19	P 21	klm.		Stacje		P 2	P 8	P 12	P 4	P 28	P 32	P 36	P 16	P 10	P 18	P 14	P 10	P 6	P 40	P 20	P 22
		△	* *		*	*	*	*	* *	△△		*	△ △△	*	*						* *	△△		*	* *		*	*	*	△	* *		*	*	*
2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3					2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3
5^{55}	od Wierzchucina	7^{30}	od Maksymiljanowa, Włuk	11^{57}	od Maksymiljanowa	12^{23}	—	—	od Wierzchucina	od Wierzchucina	18^{10}	od Smukały Dolnej	—	20^{10}	—	—	Odj.	Koronowo	Przyj.	9^{57}	do Wierzchucina	do Wierzchucina	15^{22}	—	do Maksymiljanowa, Włuk	do Smukały Dolnej	—	do Wierzchucina	17^{12}	19^{32}	do Wierzchucina	21^{32}		—	1^{07}
6^{05}		7^{41}		12^{07}		12^{33}	—	—			18^{20}		—	20^{20}	—	2^{55}		Okole		9^{28}			15^{13}	—			—		17^{33}	19^{23}		21^{23}		—	0^{58}
6^{12}		7^{49}		12^{14}		12^{40}	—	—			18^{27}		—	2^{27}	—	$5,10$		Kopalnia		9^{20}			15^{05}	—			—		17^{25}	19^{15}		21^{15}		—	0^{50}
6^{18}		7^{56}		12^{2}		12^{46}	—	—			18^{33}		—	20^{33}	—	$6,68$		Gościeradz		9^{15}			15^{00}	—			—		17^{20}	19^{10}		21^{10}		—	0^{45}
6^{27}		8^{06}		12^{20}		12^{55}	—	—			18^{42}		—	20^{42}	—	$9,25$		Wtelno		9^{06}			14^{51}	—			—		17^{11}	19^{01}		21^{01}		—	0^{36}
6^{36}	7^{19}	8^{16}		12^{38}		13^{04}	—	—	16^{08}	16^{56}	18^{51}		—	20^{51}	—	$11,90$		Morzewiec Nr 2		8^{57}	12^{31}	12^{2}	14^{42}	—			—	16^{10}	17^{02}	18^{52}	19^{39}		20^{52}		—	0^{27}
6^{46}	7^{29}	8^{27}		12^{48}		13^{14}	—	—	16^{48}	17^{06}	19^{01}	—	—	21^{01}	—	$14,99$		Tryszczyn		8^{47}	12^{26}	12^{12}	14^{32}	—			—	16^{02}	16^{52}	18^{42}	19^{30}		20^{42}			0^{17}
6^{52}	7^{35}	8^{43}	8^{43}	12^{54}	12^{54}	13^{20}	14^{35}	15^{38}	16^{54}	17^{12}	19^{07}	20^{15}	20^{45}	21^{07}	22^{41}	$16,85$		Smukała Nr. 3		8^{42}	12^{21}	12^{07}	14^{27}	14^{27}	14^{58}	14^{57}	15^{17}	15^{57}	16^{47}	18^{37}	19^{25}		20^{37}	22^{07}	22^{17}	0^{12}
7^{01}	7^{44}	8^{52}	8^{52}	13^{0}	13^{02}	13^{29}	14^{46}	15^{49}	17^{03}	17^{21}	19^{16}	20^{24}	20^{54}	21^{16}	22^{50}	$19,60$		Opławiec		8^{32}	12^{11}	11^{57}	14^{17}	14^{17}	14^{47}	14^{46}	15^{17}	15^{47}	16^{37}	18^{27}	19^{15}	20^{47}	21^{57}	22^{27}	0^{02}
7^{13}	7^{56}	9^{05}	9^{05}	13^{15}	13^{15}	13^{41}	14^{58}	16^{00}	17^{13}	17^{33}	19^{27}	—	21^{05}	21^{28}	3^{02}	$23,48$	▼	Czyżkówko	▲	8^{19}	11^{58}	11^{44}	14^{04}	14^{04}	14^{35}	14^{34}	15^{04}	15^{34}	16^{24}	18^{14}	19^{02}	—	21^{44}	22^{14}	23^{49}
7^{17}	8^{00}	9^{10}	9^{10}	13^{19}	13^{19}	13^{45}	15^{00}	16^{04}	17^{17}	17^{37}	19^{31}	20^{03}	21^{13}	21^{32}	23^{00}	$24,53$	Przyj.	Bydgoszcz	Odj.	8^{15}	11^{54}	11^{40}	14^{0}	14^{00}	14^{30}	14^{30}	15^{00}	15^{30}	16^{20}	18^{10}	18^{53}	20^{10}	21^{40}	22^{10}	23^{15}

Nr. 2. Wierzchucin — Morzewiec (Bydgoszcz)

P.23	P. 7	P.25	P. 9	P.11	klm.	Stacje		P. 8	P.12	P.24	P.10	P.10	P.26
**		**	**	△△				**	△△	**	*	**	**
2—3	2—3	2—3	2—3	2—3				2—3	2—3	2—3	2—3	2—3	2—3
5^{08}	5^{45}	—	15^{01}	15^{10}	—	Odj. Wierzchucin	Przyj.	14^{13}	14^{41}	—	17^{58}	21^{21}	22^{07}
5^{15}	5^{52}	—	15^{11}	15^{7}	2,00	Krąpiewo		14^{12}	14^{34}	—	17^{51}	21^{14}	22^{00}
5^{26}	6^{03}	—	15^{22}	15^{28}	5,60	Łukowiec		14^{0}	14^{22}	—	17^{39}	21^{02}	21^{48}
5^{27}	—	—	—	—	—	Łukowiec		—	14^{21}	—	—	—	21^{47}
5^{31}	—	—	—	—	1,40	Popielewo		—	14^{17}	—	—	—	21^{43}
5^{35}	—	—	—	—	2,50	Mierucin		—	14^{12}	—	—	—	21^{38}
5^{45}	—	15^{03}	—	—	5,30	Wąwelno		—	14^{01}	14^{16}	—	—	21^{27}
5^{56}	—	15^{14}	—	—	2,70	Mierucin		—	13^{52}	14^{07}	—	—	21^{17}
6^{00}	—	15^{18}	—	—	3,90	Popielewo		—	13^{47}	14^{02}	—	—	21^{12}
6^{04}	—	15^{22}	—	—	5,30	Łukowiec		—	13^{42}	13^{57}	—	—	21^{07}
—	6^{05}	—	15^{24}	15^{30}	—	Łukowiec		13^{58}	13^{41}	—	17^{38}	21^{01}	—
—	6^{10}	—	15^{29}	15^{35}	6,82	Murucin		13^{53}	13^{36}	—	17^{33}	20^{56}	—
—	6^{17}	—	15^{3}	15^{4}	8,62	Słupowo		13^{46}	13^{29}	—	17^{26}	20^{49}	—
—	6^{32}	—	15^{5}	15^{57}	1[illegible],95	Trzemiętowo		13^{28}	13^{11}	—	17^{08}	20^{31}	—
—	6^{41}	—	16^{0}	16^{18}	15,34	Kasprowo		13^{10}	13[illegible]	—	17^{00}	20^{23}	—
—	6^{52}	—	16^{11}	16^{29}	18,17	Sicienko		13^{09}	12^{52}	—	16^{49}	20^{12}	—
—	7^{02}	—	16^{21}	16^{39}	2[illegible],90	Wojnowo		12^{59}	12^{42}	—	16^{39}	20^{02}	—
—	7^{09}	—	16^{8}	16^{46}	22,50	Mochełek		12^{51}	12^{34}	—	16^{25}	19^{54}	—
—	7^{17}	—	16^{36}	16^{54}	25,90	Przyj. Morzewiec № 1	Odj.	12^{38}	12^{21}	—	16^{12}	19^{41}	—

Nr. 3. Maksymiljanowo — Włuki (Bydgoszcz)

P. 31	P. 35	P. 37	P. 33	P. 39	klm	Stacje		P. 30	P. 32	P. 36	P. 38	P. 40
**	*	*	**	*				**	**	*	*	*
2—3	2—3	2—3	2—3	2—3				2—3	2—3	2—3	2—3	2—3
6^{49}	—	—	16^{49}	—	—	Odj. Włuki	Przyj.	6^{41}	16^{45}	—	—	—
6^{55}	—	—	16^{55}	—	1,74	Kusowo		6^{35}	16^{39}	—	—	—
6^{58}	—	—	16^{58}	—	2,20	Hutnawieś		6^{33}	16^{37}	—	—	—
7^{05}	—	—	17^{07}	—	4,30	Gądecz		6^{25}	16^{29}	—	—	—
7^{09}	—	—	17^{10}	—	5,50	Górne Strzelce		6^{20}	16^{24}	—	—	—
7^{29}	—	—	17^{36}	—	8,60	Wilcze		6^{8}	16^{12}	—	—	—
7^{36}	—	—	17^{43}	—	10,70	Jastrzębie		5^{55}	15^{59}	—	—	—
7^{46}	—	—	17^{56}	—	14,00	Żołędowo		5^{43}	15^{47}	—	—	—
8^{02}	12^{07}	—	18^{03}	19^{6}	16,00	Maksymiljanowo		5^{35}	15^{39}	—	16^{50}	22^{50}
8^{28}	12^{37}	15^{12}	—	20^{1}	22,15	Smukała Dolna		—	15^{10}	15^{09}	16^{11}	22^{20}
8^{41}	12^{52}	15^{54}	—	20^{1}	24,50	Przyj. Smukała Nr. 1	Odj.	—	14^{59}	14^{58}	16^{0}	22^{9}

Objaśnienie znaków:

Numera pociągów bez znaków kursują codziennie.

Pociąg 4 i 5 nie zatrzymuje się w niedziele i święta na stacji Czyżkówko.

* Kursują tylko w niedziele i święta w czasie od 1 maja do 15 września włącznie.

** Kursują tylko w środy i soboty.

*** Kursują tylko w poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki i niedziele.

△ Kursują tylko w poniedziałki, środy i soboty.

△△ Kursują tylko w poniedziałki.

△△△ Kursuje tylko w środę.

Rozkład jazdy autobusów

Przystanek w Bydgoszczy — ul. Jagi llońska — koło kościoła Klarysek.
Kursuje codziennie wyłącznie niedziele i święta.

J. 1	J. 3	STACJE			J. 2	J. 4
7^{45}	17^{00}	Odj.	Koronowo	Przyj	10^{15}	19^{30}
8^{45}	18^{00}	Przyj.	Bydgoszcz	Odj.	9^{15}	18^{30}

Cena biletów z Koronowa do:
- Gościeradza . . . . . 1,— zł
- Tryszczynia . . . . . 1,80 zł
- Bydgoszczy . . . . . 2,50 zł

Bagaż ponad 25 kg. jest jeden bilet.

Towarzystwa, szkoły itd. uzyskają przy wycieczkach zniżkę, o czem informacje udziela Dyrekcja i stacja, nr. tel. 195 i 196

Dyrekcja Bydgoskich Kolei Powiat.
(—) **Maselkowski**, Dyrektor Ruchu.

Napisowy wiersz tłusty 20 groszy, każde dalsze słowo 10 groszy. 5 cyfr = 1 słowo — i. w. z, a = każde stanowi słowo.

DROBNE OGŁOSZENIA

Ogłoszenia większe pod niniejszą rubryką oblicza się na mm. o 100% drożej

Dla poszukujących posady 20% zniżki — Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9 przed południem.

POLECENIA

Ubranka
do Komunji św., spodnie do pracy sprzedaje tanio Jan Wilczewski, Bydgoszcz, Św. Trójcy 22a. (1591

Gotówkę
za nieruchomości, towary, umeblowanie mieszkań etc. najszybciej uzyskasz, zwracając się do licytatora, teksatora Wojnarowskiego, Bydgoszcz, ulica Chodkiewicza 38, parter prawo. Zarządcom masy upadłościowej specjalne ustępstwa. (6294

SPRZEDAŻE

Majątek
resztówka, 260 mrg., przy mieście, dom, 12 pokoi z komfortem, w parku, światło elektr., wodociągi, radjo, telefon, z kompletnym inwentarzem 14 tys. dol. 120 mrg., piękna resztówka 50 tys. Gospodarstwo 60 mrg. pszennej ziemi 18 tys. i wiele innych poleca i przyjmuje Biuro „Pogoń“ Dworcowa 80, telefon 18-15.

Okazja!
133 mórg kujawskiej buraczanej ziemi, dom 6 pokoji, budynki masywne, żywy i martwy inwentarz kompletny, 1 klm. od stacji, wpłata 25 000 zł oraz wiele innych poleca i przyjmuje Dom Komisowy Mebli, Śniadeckich nr. 11. (F-3208

Sprzedam posiadłość
5 mórg ziemi, wtem kawał łąki, ogród owocowy, budynki masywne, jak nowe. Wł. Konopiński, Murowaniec 3a, koło Bydgoszczcy. (6640

Sprzedam
dom I piętrowy (blisko Gdańskiej) bez długu, z wolnym składem i 2-pokojowem mieszkaniem. Oferty do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2, pod „Wolny skład“. (F-3174

Dom
z dwoma interesami, z restauracją i rzeźnictwem, z ogrodem owocowym w mieście powiat., gdzie znajdują się gimnazjum męskie i żeńskie oraz seminarjum, jest z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa na sprzedaż. Wszystkie ubikacje zaraz do objęcia. Gdzie, wskaże filja Dz. Bydg. (F-3232

Korzystnie
odstąpię skład towarów kolonjalnych, żelaza i sprzętów kuchennych wraz 2 pokojami z kuchnią oraz ogrodem owocowym, w Rynku w powiatowem mieście. Zgł. B. Ostrowski, Żnin, Rynek 4. (6729

Skład
kolonjalno - żywnościowy z towarem i mieszkaniem, miesięczny obrót 5—6000 zł., w śródmieściu na sprzedaż. Of. pod „K. R. 112“ do Dz. Bydg. (6728

Sprzedam
maszynę do szycia stołową marki (Singer) mało używaną. Adres wskaże filja Dz. Bydg. Dworcowa 2. (F-3223

Sprzedam
balję i wanienkę za 20 zł. Świętojańska 21, II ptr. prawo. (F-3233

Rower
mało używany sprzedam. Fordońska 12, Bydgoszcz. (6690

Salon
mahoniowy kryty żółtym jedwabiem, 11 części solidnej wykwintnej roboty okazyjnie sprzedam. Bydgoszcz, 20 Stycznia nr. 27, I piętro, lewo F-3083

POSADY WOLNE

Stenografji
wyucza darmo listownie Redakcja Stenografa Polskiego Warszawa, Szczygła 12. (57[illegible]2

Zegarmistrz
zdolny w swym zawodzie zaraz potrzebny. A. Matysiak, Poznań, Św. Marcin 9-10. (6739

Rutynowana
ekspedjentka do księgarni i składu materjałów pisemnych, na wyjazd, na sezon letni potrzebna. Of. pisemne Brzeziński restauracja hotelu pod Orłem. (F-3224

Poszukuję
zaraz asystenta (tki) techn. obezn. z wszelk. pracami techn. Of. z świad. i fotogr. pod adr. W. Goebel, lekarz dent., Brodnica (Pom.) (6644

Ucznia
do krawiectwa przyjmie Rybka, Hetmańska 36. (F-3210

Starsza
panna, umiejąca szyć, do dwojga dzieci od 3—6 lat, potrzebna zaraz. Rochonowa, ul. Niedźwiedzia 6. (6654

Pokojowa
czysta i biegła, która i gości obsłużyć musi, ze znajom. polskiego i niemieckiego, poszukiwana od 1 kwietnia r. b. Edw. Beidatsch, Gdańska 28. (F-3217

POSADY POSZUKUJĄ

1000 zł.
kaucji złoży biegła maszynistka wrazie uzyskania posady. Zgł. proszę skierować do adm. Dz. Bydg. pod „Maszynistka“. (6720

Panienka
lat 18, poszukuje posady do składu kolonjalnego lub rzeźnickiego jako uczenica i lekkich prac domowych, znam krawiecczyznę, od 1. 4. 27 r. Of. pod „J. K. 20“ do Dzien. Bydg. (6733

Osoba
biegła w rachunkowości, z kilkuletnią praktyką oraz dobremi świadectwami, poszukuje posady w niemieckim domu lub przedsiębiorstwie, gdzie mogłaby nauczyć się polskiego. Oferty pod „G. R.“ do filji Dz. Bydg. (F-3211

Pszczelarz
ogrodnik, warzywnik, z długoletniemi świadectwami poszukuje posady od 1-go kwietnia. Żonaty, bezdzietny. Chełmno, ul. Młyńska nr. 1, dom p. J. Peiserta, L. Kwast.

DZIERŻAWY

Dzierżawy
340 mrg., (Poznańskie) z żywym i martwym inw. 20 tys., 225 mrg. (Pozn.) z inwentarzem żywym i martwym 16 tys., 120 mrg. z inwentarzem żywym i martwym 9 tys., 14 mrg. pszenno-cybulowej ziemi, przy mieście, ładny domek, z inwentarzem żywym i martwym na 12 lat, 3 tys. poleca Biuro „Pogoń“ Dworcowa 80, telefon 18-15.

Dom
do wydzierżawienia. Wiadomość Kossaka 104. (6732

Skład
frontowy bez odstępnego wydzierżawi gospodarz. Sniadeckich 2. (6731

Duże ubikacje
w pobliżu rynku lub dworca poszukuję. Of. do Dz. Bydg. pod „F. F.“ (6712

Plac do wynajęcia
od zaraz, odpowiedni na skład węgla, handel drzewa i t. p. a także na przedsiębiorstwo. Zgł. się Jagiellońska 35. Gospodarz. (F-3212

POKOJE

Za wypożyczenie
4.000 zł. z zabezpieczeniem oddam dwa pokoje umeblowane z wszelkiemi wygodami. Zgłoszenia do filji Dzien. Bydg., Dworcowa nr. 2, pod „4.000“. F-3595

Pokój
umebl. od 1. 4. do wynajęcia. Kościuszki nr. 84, II ptr. lewo. (F-3228

2 3 pokoi
nie umeblowane z oddzielnem wejściem poszukuję zaraz do odnajęcia. Zgł. proszę telefonicznie nr. 611. (F-3182

Pokój
duży frontowy, słoneczny dla 2 solidnych panienek z utrzymaniem lub bez od 1 kwietnia do wynajęcia. Wilczak, Nakielska nr. 19, II ptr. prawo. (5930

Obrońca prywatny

załatwia wszelkie, choćby najtrudniejsze sprawy sądowe, karne, procesowe, spadkowe, hipoteczne, waloryzacyjne, kontraktowe, spółkowe, najmu, administracyjne, podatkowe, ściąganie należności itd.

St. Banaszak,

ul. Cieszkowskiego 2. Tel. 1304

Długoletnia praktyka.

27310

ROZMAITE

Na raty

w mieście i na prowincję polecam: leżanki, kanapy, garnitury klubowe, krzesła, stoły rozciągane, tapicernia Janowicza, Jagiellońska nr. 4, drugie podwórze. (6759

Nadszedł

nowy transport prawdziwych angielskich matjasów szt. 35 gr, olbrzymie 50 gr, w najlepszym gatunku prawdziwe brabandzkie sardele ¼ f. 1.20 zł poleca Zofja Beyerowa, Długa 18. (6719

Nadszedł

świeży, prawdziwy, lniany, jadalny olej w najlepszym gatunku. Poleca go Zofja Beyerowa, tylko Długa 18. (6721

W całej Bydgoszczy

i nawet okolicy mówią, że obuwie u Smolarka najtaniej kupują. Smolarek, Św. Trójcy nr. 33. (6677

SPRZEDAŻE

Wielki wybór

majątków ziemskich, kamienice komfort., młyny wodne, parowe poleca biuro Centralne, Bydgoszcz, Dworcowa nr. 69, Nowakowski. (F-3234

Okazja

II-piętrowy dom, 4 pokoje dowolne, 400 zł. dochodu wpłaty 15.000 zł., i kilka innych okazyjnych objektów sprzedaje Sokołowski, Plac Wolności 2. (F-3191

Gospodarstwo

75 mórg ziemi pszenno buraczanej, budynki masywne, 5 mórg łąki z torfem i 7 mórg lasu wrzosowego, w powiecie Żnińskim na sprzedaż. Cena 23.000 zł. wpłaty 18.000 zł. Zgł. w biurze „Rekord“ Hermana Frankego 3. (F-3209

3 domy

w śródmieściu, piętrowe, ogród, dochód 210 zł. miesięcznie, za 15.000 zł. sprzeda „Renoma“, Pomorska 1. (F-3219

Dom

w centrum miasta z wolnemi ubikacjami na biura, śpichlerz, stajnie i duże podwórze za korzystną cenę na sprzedaż. Oferty szybko decydujących reflektantów do Dz. Bydg. pod „A. D. F.“ 6743

Skład

delikatesów i towarów kolonjalnych w głównym i ruchliwym punkcie Bydgoszczy, sprzedam tanio. Nadaje się na każde inne przedsiębiorstwo. Zgł. do Dziennika Bydg. pod „Skład 9“. (6715

Pierwszorzędna

Restauracja i Kawiarnia w dużem mieście powiatowem na Pomorzu, przytem 6 mrg. parku, ogród warzywny, skład, obszerne zabudowania, wszystko z kompletnem urządzeniem, korzystnie sprzedam z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa, przy wpłacie 30 tys. zł. Zgłoszenia nadsyłać Wąbrzeźno „Strzelnica“. 6754

Urządzoną

fabrykę proszku mydlanego, nadającą się także na inne przedsiębiorstwo przy wpłacie 10 000 zł. na sprzedaż. Pośrednictwo pożądane. Of. do Dzien. Bydg. pod „Fabryka mydła“. (F-3185

Skład

towarów krótkich zaraz do odstąpienia. Długa nr. 3 (6689

Dom

II-piętrowy, w centrum Bydgoszczy, piwnice pod całym domem, elektr., gaz, kanalizacja. Przy sprzedaży możliwie cały dom wolny. Cena 2.500 dolarów. Zgł. do Dz. Bydg. pod „Sprzedam 49“. (6736

Skład

porcelany i fajansu z towarem i urządzeniem zaraz na sprzedaż. Zgłosz. do admin. „Gazety Chełmżyńskiej w Chełmży. (6775

Piekarnia

z zapędem elektr., piec parowy, jedyna w dużej wsi i na okolicę, bez konkurencji oraz dom 9 pokoi, duży ogród na sprzedaż. Zgł. do Dz. Bydg. pod „L. J“. (6753

Rower

damski z wolnym biegiem, dobrze utrzymany na sprzedaż. Zgłoszenia pod Foto „Janina“, Dworcowa 95. (F-3255

Rower

prawie nowy i imadło sprzedam. Szlęga, Pomorska 52, I. ptr. lewo. (6761

Rower

męski z wolnym biegiem sprzedam tanio. Szretery, Promenada 28, ptr. prawo. (F-3236

Samochód

4-osobowy używany w dobrym stanie kupię. Oferty z dokładnym opisem uprasza inżynier M. Brukarzewicz, Toruńska 181, tel. 14-50. (6770

Pianino

(Neumeyer) krzyżowe, czarne, zaraz na sprzedaż. Mostową 2, II ptr. (F-3245

Powóz

półkryty na gumach. fabr. berliński, tanio na sprzedaż. Dworcowa 90, podwórze prawo. (F-3196

KUPNA

Kupię (4792

akcye Banku Polskiego. Oferty z podaniem ceny uprasza: Sonet, Bydgoszcz, ul. Wesoła nr. 13

Motor

2—4 konny ropowo-naftowy w dobrym stanie kupię. T. Kozak p. Złotniki Kujawskie w miejscu. (F-3214

Jadalkę

używaną kupię. — Adres wskaże filja Dz. Bydg. (F-3215

Cegielnię

zdolną do ruchu, z dobrym pokładem gliny kupię. Wyczerpujące oferty do Dz. Bydg. pod „Cegielnia“. (6531

Kamienicę

kupię z wolnem mieszkaniem wartości 60.000 zł. Wpłacę 40 tysięcy złotych. Zgł. do Dz. Bydg. pod „Reflektant poważny“. (6532

Poszukuję

dobrego pianina krzyżowego za gotówkę, używane, w dobrym stanie. Zgł. do Dz. Bydg. pod „Pianino“. (6718

Domek

z wolnem małem mieszkaniem i ogrodem na rok lub dwa lata poszukuję. Łask. zgł. pod „Dzierzawa“ do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. (F-3238

Lokomobilę

używaną Wolfa lub Lanza 140/160/180 KM z przegrzewaczem w najlepszym stanie DIESEL używany dwucylindrowy stojący 60/70 KM. z kołem dla światła elektrycznego ewent. z dynamo-maszyną 220/380 V. prąd zmienny jak też i wszelkie inne maszyny kupią (6614

Zakłady dla Przemysłu Met. Zaczkowski i Dubiński, Lwów, Murarska 19.

POSADY WOLNE

Stolarz

na fornierowane meble potrzebny. Nakielska 8. (6758

Potrzebna

dziewczynka do dzieci. — Gdańska 139, III ptr. (F-3216

Ucznia

z uczciwej rodziny, z okolicy, mającego chęć wyuczyć się ogrodnictwa poszukuję zaraz. Zgł. do Dziennika Bydgoskiego pod „Ogrodnik 6“. (6730

Dobra

podręczna, która ręczne dziurki wyszywa potrzebna zaraz. W. Matalewski, ul. Jackowskiego nr. 30. (6757

Szteper

lub szteperka potrzebna, szyjąc dobrze na miarę. Śniadeckich 6. (6709

Dobra dziewczyna

do wszelkiej pracy domowej z praniem i prasowaniem potrzebna zaraz. Pieczyńska, Zacisze 5, III ptr. prawo. (6760

Uczenica

do szycia potrzebna. Silesia, ul. Mazowiecka 39. (F-3218

Bufetowa

która już pracowała w Barze od 1. 4. 1927, potrzebna. Reflektuje się tylko na siły pierwszorzędne. Oferty z fotografją proszę nadesłać, „Bristol“ Tczew, Pocztowa 20. (6645

Uczenice

do stroju, szwalni i składu przyjmę. Hetmańska 27. (F-3221

Panienkę

sierotę do biura przyjmę. Blondynka ma pierwszeństwo. Zgłosz. do Dz. Bydgoskiego pod „Biuro“. F-3241

Dzielne

sprzedawaczki z branży obuwia, biegłe w polskim i niemieckim, zaraz poszukiwani. Przyjęte będą tylko siły pierwszorzędne. Oferty zwrócić do Dziennika Bydg. pod „D. S.“ (F-3244

Dobra

pokojówka może się natychmiast zgłosić. Aleje Mickiewicza 2/3, I piętro lewo. (6749

Poszukuje się

służącej znającej się na kuchni. Zgł. Butowski, Dworcowa 80. (6774

POSADY POSZUKUJĄ

Pianistka

rutynowana, siła pierwszorzędna, wolna w każdej chwili do zaangażowania. Kina, kawiarnie, do wszelkich tańców, akompaniamentów, w duecie i zespołach, wszechstronne wykształcenie i pewność. Udziela lekcji fortopianu po domach tanio. Zgł. Świętojańska 1 II ptr. prawo „Pianistka“ (6744

Panna

lat 27, sumienna, wierna, szuka posady jako gospodyni lub wyręczycielka do księdza, starszego państwa, starszego pana lub pani. Wynagrodzenie skromne. Łask. zgłosz. do Dz. Bydg. pod „Z. L.“ (6628

Handlowiec

zamieszkały w Bydgoszczy, poszukuje przedstawicielstwa poważnej fabryki lub firmy. Zgł. pod „Kłos“ do filji Dzien. Bydg. Dworcowa 2. (F-3222

Uczenica

poszukuje miejsca od dn. 1. 4. 27 r. celem wyuczenia się w gotowaniu. Of. pod „Uczenica“ do Dz. Bydg. (6674

Cukiernik

doświadczony we wszystkich działach lepszego cukiernictwa, posiadający świadectwa krajowe i zagraniczne, poszukuje posady. Łask. of. nadsyłać: Jan Poznański, Żelgoszcz, powiat Starogard. (F-3169

Dziewczyna

z wioski, z lepszej rodziny, z dobremi świadectwami, znająca wszelkie prace domowe, poszukuje posady. Of. pod „Uczciwa J.“ do Dzien. Bydg. (6752

3.500 zł.

może złożyć kaucji lub wypożyczyć przy odpowiedniem zabezpieczeniu, bankowiec buchalter, przy objęciu stałej posady. Zgł.: W. Kaliciński, Ciechocinek. (6746

Karmelkarz

były współpracownik pierwszorzędnych firm rosyjskich i warszawskich, znający wyrób karmelków miękkich twardych, wysokonapełnianych oraz śmietankowych i irysów, przyjmie posadę od dnia 1. IV. w Bydgoszczy, lub na wyjazd. Łaskawe oferty: Grudziądz, Filja Dzien. Bydg. dla „Karmelkarza“ 6778

Sekretarz

z dłuższą praktyką w komisarjacie obwod. obeznany ze sprawami sołeckimi i ubezpieczeniowemi w rolnictwie, (syn rolnika) poszukuje odpowiedniej posady. Najchętniej we większem przedsiębiorstwie lub majątku. Na życzenie złoży kilka tysięcy zł. kaucji. Zgł. pod „Sekretarz“ do Dz. Bydg. 6755

DZIERŻAWY

250 mórg

pszenno-buraczanej ziemi, blizko miasta gimnazjalnego natychmiast do wydzierżawienia. Sołtysiak i Świtajski, Nakło, telefon 130 (F-3170

Składu z piekarnią

i mieszkaniem, lub ubikacji nadających się na piekarnię poszukuję zaraz lub później. Zgłosz. do filji Dzien. Bydg. Dworcowa 2, pod „S. P. M.“ F-3152

Piekarnia

w dobrem położeniu jest do wynajęcia. Zgłosić się Hetmańska 1, Bydgoszcz, Leon Dahler. (6741

MIESZKANIA

Mieszkanie

7-pokojowe, komfortowe, ładnie umeblowane, przy Gdańskiej, odstąpię za 6 000 zł — Spłata: 3000 zł zaraz, resztę ratami. Oferty pod „Komfort“ do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. (F3156

Bezdzietne

małżeństwo poszukuje mieszkania 2—3 pokoi z kuchnią i łazienką, wprost od gospodarza, płaci czynsz przedwojenny za rok z góry. Zgł. „Prąd“ Łokietka 19 I ptr, między 9—16 godz. (F-3149

Zamienię

4 pokojowe mieszkanie w Poznaniu na podobne w Bydgoszczy. Zgłosz. do Dz. Bydg. pod „6708“. (6716

Zamienię

mieszkanie bardzo ładne 2-pokojowe z kuchnią na 3—4 pokoje, także przy Św. Trójcy lub w pobliżu. I. S., Św. Trójcy 19. (6751

Mieszkania

od 2 do 7 pokoi wskaże „Renoma“, Pomorska 1. (F-3220

Poszukuję

5 pokoj. skład, lub 2-pokoj. z telefonem, za ubezpieczeniem egzystencji lub według umowy. Zgł. do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2 pod „Wdowiec“. F-3242

Wymiana

3-pokojowego mieszkania z kuchnią w Wrzeszczu, (Langfuhr) na takowe lub mniejsze w Bydgoszczy śródmieście. Łask zgłosz. pod „Wymiana“ do filji Dz. Bydg, Dworcowa 2. 3237

1—2 pokoje

dla małżeństwa z używaniem kuchni, wzgl. 2 pań z utrzymaniem lub bez. Paderewskiego 6, II wejście lewo. (F3243

3—5 pokoi

poszukuję; płacę każdą cenę z góry. Właściciel, Nowy Rynek 3, II piętro. 6756

Zamiana

Bydgoszcz na Poznań lub Inowrocław 1 pokój z kuchnią lub na większe, ewtl. do objęcia z meblami. Of. do Dz. Bydg. pod „B. N. 3“. (6767

POKOJE

Pokój

umebl. do wynajęcia. Pomorska 31. I ptr. prawo, wejście z Mazowieckiej. (F-3239

Pokój

umeblowany z osobnem wejściem zaraz do wynajęcia. Pomorska 49—50, III ptr. lewo. (F-3240

Pokój

ładnie umebl. od 1. 4. 27 r. do wynajęcia. 20 Stycznia nr. 33, II p. prawo. (6771

Pokoju

lub 2 pokoje poszukuje bezdzietne małżeństwo, ewentl. z utrzymaniem, fortepjanem i (telefonem niekoniecznie) od 1. IV. Oferty pod nr. „6780“ do Dzien Bydg. (6780

2—3 pokoi

umebl. z oddzielnem wejściem poszukuję zaraz do odaajęcia. Zgł. proszę telefonicznie nr. 611. (P-3182

Pokój

umebl. do wynajęcia. Wolter, 20 Stycznia 28.

Dwa pokoje

z wszelkiemi wygodami, 3 minuty do tramwaju, telefon, fortepian, przy ul. Cieszkowskiego 17, I piętro lewo do wynajęcia. (F-3231

ROZMAITE

Obiady

smaczne i tanie po 80 gr. i 1,00 zł. wydaje „Ognisko“, Jagiellońska 71. (6139

Restauracja

Resursa Kupiecka, Jagiellońska 25 wydaje smaczne i tanie obiady i kolacje. Codziennie koncert damskiej orkiestry. (5970

Trzymadła

do gazet patentowe dostarcza K. Czachowski, Bydgoszcz, Cieszkowskiego 11. (6620

Wdowa

bezdzietna, z kompletnem 4-pokojowem mieszkaniem umebl., miłego charakteru, pragnie ponownie wyjść zamąż. Panowie dobrze sytuowani, którym zależy na dobrem pożyciu małżeńskiem zechcą oferty swe złożyć pod „Ognisko domowe“ do Dzien. Bydgoskiego. 6681

Kawaler

z zawodu rolnik, obecnie na stanowisku, urzedn. X stop. poszukuje dla braku znajomości, odpowiedniej partji w celu matrymonialnym. Oferty pod „Rolnik“ do Dz. Bydg. 6748

Fabrykę

wody sodowej sprzedam tanio lub przyjmę wspólnika, dla którego oddam mieszkanie. Oferty pod „Mineralna“ do Dz. Bydg. (6762

Panna

w średnim wieku, przystojna, inteligentna, posiadająca własne 4-pokojowe mieszkanie w Bydgoszczy, poznałaby chętnie pana na stałem stanowisku, do lat 50, poważnie na życie się zapatrującego, w celu matrymonjalnym. Łaskawe oferty do Dz. Bydg. pod „I. G.“ (6680

Która

z pań pomoże kawalerowi (piekarz cukiernik), lat 35, w otwarciu takiegoż przedsiębiorstwa. Potrzebne około 6000 zł., cel matrymonjalny, ewent. wspólnictwo. Of. do Dz. Bydg. pod „B. W.“ (6747

Mężczyzna

posiadający 4-pokojowe umeblowane mieszkanie, szuka spólniczki z kapitałem do 2.500 zł. Fachowość nie wymagana. Gwarancja kapitału zapewniona. Oferty pod „Omega“ do Administracji Dziennika Bydgoskiego (6763

Wypożyczę

500 zł. za 1 pokój z korzystaniem kuchni. Of. do Dzien. Bydg. Dworcowa 2 pod „Gwarancja“. (F-3213

Zgubioną

książeczkę wojskową i kartę mobilizacyjną niniejszem unieważniam. Paweł Szülman, Dąbrowy Wielkie, pow. Bydgoszcz. F-3202

Ogłoszenie.

Biura Urzędu Własności Miejskich mieszczą się od dnia 28 marca br. w domu przy ul. Mostowej nr. 11, I piętro. (6782

Magistrat.

Dzielnego

linotypisty

na stałą posadę poszukuje

Drukarnia Bydgoska

Bydgoszcz, Poznańska 30.

(6432

POSZUKUJEMY

UCZNIA

z ukończoną szkołą powszechną, lat 15—16 do oddziału naszego w Golubiu. Znajomość języka niemieckiego pożądana, lecz niekonieczna. Zgłoszenia rodziców lub opiekunów kierować do **składu żelaza i materjałów budowlanych J. & E. EISENACK. Wąbrzeźno.** Pomorze

Czekolada **ANGLAS** Kakao

Pożywne i o wybornym smaku

Pierwszorzędnego modelarza

poszukuje 6766

F. EBERHARDT, Sp. z o. p.

BYDGOSZCZ, UL. ŚW. TRÓJCY 2.

Poszukuje się od 1 kwietnia lub maja 1927 r.

ekspedjenta-dekoratora

dzieln. ekspedjentkę do oddziału bielizny i dzielną ekspedjentkę z branży obuwia.

Tylko siły dobrze wyszkolone i z dobremi świadectwami zechcą się zgłosić. (6777

Leon Kuczyński, Toruń Skład artykułów męsk. i bielizny.

Auto

Luxus-Fiat z 5 siedzeniami, typ London, w dobrym stanie, gotowy do jazdy, korzystnie na sprzedaż.

H. Bauer, Wąbrzeźno (Pomorze).

(6785

Beczki

od smoły i oliwy każdą ilość kupują (6779

Fabryki Papy Dachowej Impregnacja T. z o. p.

Bydgoszcz, Jagiellońska nr. 17. Tel. 1214 i 1215.

Rower

(półwyścigowiec) dobrze utrzymany sprzedam, ul.. Śniadeckich 48a, parter. (6745

Dla naszego biura **poszukujemy od 1 kwietnia br**

rutynowaną

korespondentkę i stenotypistkę

która również włada poprawnie językiem niemieckim.

Własnoręczne oferty z odpisami świadectw, z podaniem żądanego wynagrodzenia uprasza się pod **„D. 666“** do admin. „Dziennika Bydgoskiego“. (6757

Wóziki

dziecięce

w największym wyborze (5486

A. Hensel

Dworcowa 97.

Kaflowy

piec kuchenny sprzeda tanio gospodarz. Śniadeckich 2. (6734

Pianino

krzyżowe tanio na sprzedaż. Koerdt, Król. Jadwigi 4b. (F-3132

†

W środę wieczorem o godz. 8½ zasnął w Bogu nasz najdroższy brat, szwagier i wujek

ś. p.

X. Kazimierz Klein

proboszcz w Ostrowitem prym.

w wieku 56 lat.

W ciężkim smutku pogrążeni

Siostra Marta z rodziną Dyllicków.

Eksporta do kościoła odbędzie się w niedzielę o godz. 5 po połud. Pogrzeb nazajutrz o godz. 10½ rano. (6776

Rozporządzenie policyjne.

Na mocy §§ 5 i 6 ustawy o zarządzie policyjnym z dnia 11 3. 1850 (Zb. ust. pr. str. 265) i §§ 143 i 144 ustawy o ogólnej administracji kraju z dnia 30. 7. 1883 (Zb. ust. pr. str. 195) zarządzam za zgodą Magistratu w interesie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego na obwód policyjny m. Bydgoszczy co następuje:

§ 1. Zakazuje się wprowadzania psów do restauracyj, wyszynków, kawiarni itp. lokali publicznych, jak również tolerowania psów w takich lokalach przez właściciela lokalu.

Wprowadzenie psów do ogrodów restauracyjnych uzależnia się od zgody właściciela lokalu (ogrodu) i tylko pod warunkiem, że pies jest na smyczy i ma kaganiec, uniemożliwiający pokąszenie.

Zakaz wprowadzania psów do sklepów z artykułami spożywczemi (zob. § 1 wojew. rozp. pol. dot. przemysłowego i handlowego obrotu środkami spożywczemi z dnia 27. 1. 1925 Nr. 290/25 VI — Dz. Urz. Woj. Pozn. z dnia 7. 2 25 Nr. 6 poz. 83) pozostaje nienaruszony.

§ 2. Obowiązkowi stałego noszenia kagańca podlegają wszelkie luzem biegające psy z natury złośliwe i niebezpieczne ak np. nowofundlandczyki, bernardyńskie, leonbergi, wilki, dogi, brytany, buldogi, dobermany oraz psy rzeźnickie i in. Psy zaś, używane na ulicach do ciągnięcia wzgl. pilnowania wozów, taczek lub budek muszą, zaopatrzone w kaganiec, być ponadto trzymane na smyczy.

Nie podlegają kagańcowaniu: a) psy policyjne, b) psy myśliwskie (ogary, wyżły, legawce), c) psy owczarskie podczas pełnienia swej służby.

§ 3. W obrębie lub w pobliżu plant, ogrodów publicznych, cmentarzy i placów sportowych wszelkie psy bez wyjątku muszą być trzymane na smyczy.

§ 4. Na przypadek zarządzenia powszechnej kontumacji psów z powodu niebezpieczeństwa wścieklizny, podlegają wszystkie psy bez wyjątku, znajdujące się poza obrębem zamkniętych mieszkań ich właścicieli obowiązkowi zarówno kagańcowania jak i trzymania na smyczy.

§ 5. Zakazuje się przyprowadzenia psów na targi podczas ich trwania. Wyjątek stanowią psy pociągniowe (§ 2).

§ 6. Wszystkie psy w obrębie m. Bydgoszczy, przebywające na ulicy wzgl. miejscach publicznych, zaopatrzone być muszą w obrożę i ważny na bieżący rok znaczek podatkowy. Znaczek musi być umieszczony w sposób widoczny przy obroży.

§ 7. Psy wałęsające się wbrew przepisom §§ 2—6 będą chwytane przez specjalnie do tego najęte osoby i mogą być ubite.

§ 8. Psy podlegające opodatkowaniu, za które należności nie było można pobrać od właściciela w drodze egzekucji administracyjnej, mogą być temuż przymusowo odebrane i ubite.

§ 9. Równocześnie z niniejszem rozporządzeniem policyjnem, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, uchyla się rozp. policyjne z dnia 25. 1. 1911 („Oręd. Urzęd.“ Nr. 8 z dnia 28. 1. 11) dot. kagańcowania psów natury złośliwej.

§ 10. Przekroczenia niniejszego rozp. polic. podlegają karze grzywny do 30,— zł, którą w razie niemożności ściągnięcia zastąpi kara 3-dniowego aresztu.

Bydgoszcz, dnia 18 lutego 1927. (6740

Miejski Urząd Policyjny

Pl. VI. 1605/27 (—) Hańczewski, radca miejski.

Przetarg przymusowy.

W sobotę, 26. 3. r. b. o godz. 10-tej przed poł. sprzedam przy **ul. Pomorskiej nr. 3** publicznie najwięcej dającemu za gotówkę (6687

1 maszynę szewską (marki Singer)

Kowalski, kom. sądowy w Bydgoszczy.

Przetarg przymusowy.

W sobotę, dnia 26 marca br. o godzinie 10³⁰ przedpoł. sprzedam publicznie przy ulicy **Dr. Emila Warmińskiego 9.**

sztance do kapsli metalowych

za gotówkę najwięcej dającemu.

Kowalski. komornik sądowy w Bydgoszczy. (6772

Przetarg przymusowy. Idealna połowa nieruchomości położonej **w Solcu Kujawskim,** powiat Bydgoszcz, w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Solec tom XIX, karta 469, na imię **Natalji Wiemann** z domu Madalińska, zostanie **dnia 27 maja 1927 o godzinie 10 przed południem** wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój Nr. 12. Nieruchomość obejmuje rolę wraz z domem mieszkalnym, podwórzem, ogrodem, stajnią, stodołą i dwoma szopami o czystym dochodzie 1,02 tal., obszaru 1 ha. 64 a 68 m², nr. mapy 2, nr. parcel $\frac{1195}{460}$, $\frac{1196}{460}$, $\frac{1198}{460}$ o wartości użytkowej 854 mk. nr. matrykuły 498, nr. księgi podatku budynkowego 358, wyciągi z matrykuły podatku gruntowego i z księgi podatku budynkowego i wyciągi z księgi gruntowej znajdują się przy aktach 8 K. 38/26. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 20 stycznia 1927. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z niemi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdopodobnili, gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się na dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokółu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybicia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. Bydgoszcz, dnia 15 lutego 1927 r. **Sąd Powiatowy.** (6750

Przetarg przymusowy.

W sobotę, dnia 26 marca rb. o godzinie 10-tej przedpoł. sprzedam publicznie przy ulicy **Ścieżka 8.**

1 leżankę, 1 umywalkę, 1 szafę do rzeczy

za gotówkę najwięcej dającemu.

Kowalski, komornik sądowy w Bydgoszczy. (6773

W dniu 6. IV. 27 r. o godz. 10 rano odbędzie się **na składnicy celnej** (gmach Ekspedycji Towarowej) sprzedaż licytacyjna zalegających towarów jak: 1. przetwór chemiczny, maszyna elektryczna, rysiki węglowe 2. drut stalowy. Wymienione pod 2. pod warunkiem wywozu zagranicę. — Bliższe dane w ogłoszeniu wywieszonem w Urzędzie Celnym. Wzywa się odbiorców do wykupienia towarów przed terminem licytacji (najpóźniej w dniu licytacji) inaczej tracą strony prawo rozporządzania niemi. (6707) **Urząd Celny Bydgoszcz.**

Konkurs.

Od 1 kwietnia rb. wakuje przy Magistracie miasta powiatowego **Wągrowca** posada

technika budowlano-drogowego (budowniczego miejskiego).

Wymagane kwalifikacje: wykształcenie techniczne, egzamin fachowy, dłuższa praktyka oraz dokładna znajomość przepisów policyjno-budowlanych.

Uposażenie podług grupy IX i dodatek komunalny. Inwalidzi wojenni przy równych kwalifikacjach mają pierwszeństwo.

Oferty z dołączeniem życiorysu oraz świadectw uprasza się skierować do (6781

Magistratu m. Wągrowca (Wlkp.)

Natychmiast do wydzierżawienia ca.

5 mórg ogrodu warzywnego

w dobrem położeniu nad Brdą, w pobliżu Parowej Cegielni Ludwikowo. Bliższych wiadomości udzieli firma **B. Kentzer i Ska, ul. Gdańska 149.** (6745

ALBORIL PŁATKI MYDLANE

5297

Niniejszem zawiadamiam Szan. Publiczność, że **objąłem po p. Głowickim**

skład rzeźnicki przy ul. Pomorskiej nr. 34.

Staraniem mojem będzie zadowolić Szan. Publiczność najlepszemi wyrobami mięsnemi, jak byłem znany z moich dobrych wyrobów przy **ul. Długiej 46.** Z góry dziękuję za łaskawe poparcie i pozostaję z poważaniem

STANISŁAW KRZYŻANIAK

Fabryka kiszek i wyrobów mięsnych

6723) **ul. Pomorska nr. 34 — telefon 874**

Zawiadomienie.

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić naszą Szanowną Klijentelę, że w sobotę, dnia 26 marca otwieramy pod tą samą firmą

przy pl. Wolności nr. 1

Dział Konfekcji Damskiej

gdzie prowadzić będziemy

płaszcze — kostjumy — suknie i wyroby dziane

— z najlepszych materjałów — w pierwszorzędnem wykonaniu.

W własnych pracowniach wykonywać będziemy również zamówienia na miarę.

„Czesanka“

Bydgoszcz **Gdańska 157.**

Plisowanie

pozostaje nadal bardzo modne!

W najnowsze wzory plisuje tanio i pod gwarancją trwale

Farbiarnia Dr. Proebstel i S-ka, chemiczna pralnia.

Filja: Bydgoszcz, Gdańska 141. 5784

Dla chorych, rekonwalescentów, małokrwistych i karmiących matek

BROWAR TORUŃSKI TOW. AKC. W TORUNIU

Generalna reprezentacja **na Bydgoszcz:**

BROWAR KUNTERSZTYN, ul. Pomorska 35

Telefon nr. 115. (545

Kwas solny

z wagonowej przesyłki poleca najtaniej (6765

A. B. Lewandowski,

Drogerja, Bydgoszcz, ul. Długa 41. Tel. 311.

Przeprowadzki

każdego rodzaju

w mieście i poza miastem uskutecznia (6458

W. Poczekaj,

Dom Ekspedycyjny,

ul. Pomorska nr. 38.

Tel. 65.

Polecam:

nasienie cebuli żółtej okrągłej 80% siły kiełkowania 1 kg. **30 zł.,** 10 kg. **270 zł.**

Nasienie ogórków półdługich 80% siły kiełkowania, 1 kg. **20 zł.,** 10 kg. **180 zł.**

Cebulki Montbreci 100 sztuk **5 zł.,** 1000 sztuk **40 zł.** 6452

Cebulki Gladioli w rozmaitych kolorach 100 sztuk **20 zł.,** 1000 sztuk **180 zł.**

Większą ilość korzeni pietruszki i selery, jadny towar 1 ctr. **20 zł.**

Nasiona warzywne i kwiatowe

Drzewka owocowe.

Cenniki i próbki na żądanie.

Ogrodnictwo J. Kunkel,

właściciel J. Wójtych

Wągrowiec.

oraz

butelki zapas.

pojemności od ¼ do 1 litra

poleca

F. Kreski

Gdańska 7.

Na raty. Na raty.

Wóziki dziecięce

w wielkim wyborze,

walizki, teki, torebki skórkowe, zabawki

poleca (6131

T. Bytomski,

ul. Dworcowa 15a.

Proszę zważać na dokładny numer domu.

Fabryka papy dachowej, destylarnia smoły i wyrobów cementowych

na Woj. Poznańskie poszukuje dla magazynu, ekspedycji i nadzoru ludzi (6424

inspektora fabryczn.

Pensja 180 zł. Kaucja 3 000 zł. wymagana. Zgł. pod „6424“ do Dz. Bydg.